

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 100—
za pol leta 55—
za četrt leta 30—
za en mesec 10—
Za izposojništvo celoletno K 140—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 20—
za izposojništvo 25—

SLOVENE

Inzerati:
Enostopna pettivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 2—
uradni razglas, poslana
itd. po K 3—
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 6—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neuradna pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, aqr. 23.511, bozn.-bcr. 7563.

Ponižana domišljavost

Včerajšnji občni zbor Slovenske kmetijske družbe je bil zelo buren. Samostojni mo spravili na noge vse svoje delegate, med katerimi so bili najbolj korajžni in samostojni razni liberalni birtji in trgovci, znani že iz zloglasne dobe farške gonje. Ti ljudje črpajo svojo politično pobudo in moč iz same domišljavosti o svoji strankarski moči in bi radi ves svet prepričali, da je cela Slovenija v njihovem taboru.

Njihovo postopanje na občnem zboru Slov. kmetijske družbe je pokazalo, da so prišli na občni zbor s sklepom: ali zmagati ali občni zbor razglati. Pri tem se pa očitno niso zavedali, da njihova moč ni tako velika, kakor sta njihova domišljavost in nasilstvo.

»Slovenski Narod« je v nedeljo prej odločil za nadstrankarski kompromis, s katerim je upal najnovejši kmet Gustav Pirc za slučaj, da propade pri glasovanju samostojni liberalci, vendarle pridobiti vsaj podpredsedniško mesto zase in za samostojne. Zato so samostojni odklonili volitev predsednika per acclamationem, ker so bili zverjeni, da bo pri glasovanju po listkih dobil večino njihov kandidat G. Pirc. Ko bi bili hoteli imeti kompromis, bi se bili morali kot manjšina obrniti prej na našo stranko. Šele ko so videli svoj velikanski poraz, so prišli na dan s kompromisnim predlogom. Toda pri tem so pozabili, da je pod čisto naše stranke, da bi si dala kompromis — izsiliti s surovim divjanjem in psovskami. Tudi nas ni posebna volja spuščati se v kompromise, ker nas je zadnje leto demokratska stranka, duhovni oče samostojnih, poučila, da sklepa kompromise le, da dobi moč, in kompromise drži le tako dolgo, dokler si samoderžava ne zagotovi!

Naši možje so pokazali sijajno disciplino in moč stranke se je pokazala tu prvič po prevratu ne samo nezlomljiva, marveč večja kakor prej kdaj. Samo dvajset naših delegatov ni prišlo, ker vlak iz Krškega ni vozil in so samostojni z izmišljeno agitacijo, da noben vlak ne vozi, morda vendarle enega ali drugega premotili.

Izid volitve je bil za J. K. Z. sijajen. Kandidat J. K. Z. posestnik Iskra je dobil 150 glasov, Gustav Pirc pa samo 67. Posestnik Iskra je zelo inteligenten mož, podpredsednik Jugoslov. Kmetске Zveze in poštenjak od nog do glave. Če je bil svoj čas tudi čevljar, mu je samo v čast, da zna tudi še kaj drugega, kakor tudi Gustavu Pircu ne zmanjšujemo sposobnosti zavoljo tega, ker se je v svojem življenju še kaj drugega učil, kar ne potrebuje za svojo kandidaturo.

Najostreje pa moramo obsojati grozovito divjanje, psovaje in nasilno taktiko samostojnih, ki se še niso naučili spoštovati

zborovalne svobode celo v za kmetijski stan važni zadevi kakor je občni zbor Slov. kmetijske družbe. S psovkami zoper »farje« in nasilnim vedenjem so samostojni pokazali, da so pravi nasledniki »farških gonjačev«; nekdanji priganjači liberalcev so sedaj najagilnejši vodje samostojnih! »Slov. Narod« je napovedal, da se bo občni zbor vršil »brez prejšnjega terorizma«, ker je G. Pirc upal na zmago brez takega sredstva; ko pa to ni šlo, so samostojni zatajili Pirčevo lepo besedo in začeli z najgršim terorizmom. Manjšina bi bila rada s terorizmom obglavila večino! Pri tem nam je pa napravila nehoti lepo uslugo, da se je nanovo razgalila v svoji pravi podobi in pokazala, da je po imenu nova stranka v stari liberalni obleki s farško metlo za samostojnim klobukom. Za vse poštenjake je sedaj jasno, kje da je njihovo mesto.

Mi pa gremo naprej po jasno začrtani poti v prosep jugoslovanskega kmeta, rano ob rami z vrstami hrvatskih tovarišev, ki se množe od dne do dne!

Občni zbor Slovenske kmetijske družbe.

Ljubljana, 30. decembra.

Danes dopoldne se je v Mesnem domu vršil občni zbor Slovenske kmetijske družbe, katerega se je udeležilo kljub slabim prometnim zvezam okoli 230 delegatov kmetijskih podružnic. Na občni zbor so prišli tudi pristaši Samostojne kmečke stranke, ki so se s svojim nastopom pokazali v pravi liberalni luči.

Nagovor predsednika.

Ob trideset na 11 dopoldne je predsednik Slovenske kmetijske družbe prošt Kalan otvoril občni zbor, pozdravil navzoče delegate in ugotovil sklepčnost, ker je bilo zastopanih 105 podružnic. Po udarjal je, da je glavna naloga današnjega občnega zbora, da se spremenijo družbina pravila v toliko, da se raztegne delokrog Slovenske kmetijske družbe na vso Slovenijo. Spominjal se je pokojnega msgr. dr. Lampeta, ki je dve leti načeloval Kmetijski družbi ter si pridobil neveljavih zaslug za kmetijstvo. Njegovo ime bo ostalo zapisano v analih Kmetijske družbe. (Odobravanje.) Predsednik je nato pozdravil zastopnika poverjenstva za kmetijstvo svetnika Rohrmann ter končal z besedami: Poslavljač se s tega mesta, Vas prosim: Kmetije, bodite složni in edini! Skrbite za svojo strokovno organizacijo. Sovražnikov je obilo, če se boste cepili, boste postali sužnji kapitala. Bog blagoslovi kmetško delo! (Burno odobravanje.)

Svetnik Rohrmann se zahvali za pozdrav in pozdravlja navzoče v imenu vlade, zagotavlja jim vladno pomoč.

Tajniško poročilo.

Družbin tajnik ing. Lah je nato podal obširno poročilo o delovanju družbe zadnji dve leti. Podrobno poročilo priobčimo v eni prihodnjih števk, za danes omenjamo le, da je imela družba leta 1917 177 podružnic, 13.560 članov in 32 milijonov kron prometa, leta 1918 189 podružnic, 18.930 članov in 3 in pol milijona kron prometa, tekoče leto pa ima 286 podružnic, 24.800 članov in okoli 60 milijonov kron prometa.

Novi družbeni tajnik.

Na predlog glavnega odbora sklence občni zbor, da se vpokoji generalni ravnatelj Gustav Pirc ter se mu prizna izplačevanje vseh dosedanjih prejemkov. Izreče se mu zahvala za njegovo 37letno delovanje. Za novega tajnika družbe je občni zbor imenoval ing. Rado Laha.

Volitve.

Predsednik prošt Kalan odredi nato volitve. Voliti je treba predsednika, podpredsednika in pet odbornikov. Ker se občni zbor ni zedinil za volitve per acclamationem, se je sklenilo voliti po listkih, in sicer predsednika posebej, nato podpredsednika in končno pet odbornikov.

K besedi se oglasi »samostojni« kmet Ivan Ažman iz Hraš pri Lescah in predlaga, naj se za predsednika izvoli kmet (Burno odobravanje po celi dvorani), ker le kmet bo lahko zastopal kmetске koristi. Zato predlaga kot kandidata za predsednika — bivšega generalnega ravnatelja Gustava Pirca. Nasprotna stranka, pravi nadalje, da je postavila za kandidata nekega Hlebca, ki da ni kmet, ampak je bil svoj čas čevljar in nato delavec. Proti ostalim kandidatom SLS govornik nima ničesar, samo župnik Hladnik mu ni po volji, ker je župnik; zato predlaga namesto njega posestnika Kuralta iz Šenčurja.

Za skrutinatorje se izvolijo vladni svetnik pl. Detela, Zaplotnik (SLS) in Pipan (SKS).

K besedi se oglasi kandidat Gustav Pirc in izjavi, kako na pristaše JKS: Vedina je itak tukaj, zato bi bilo vsako glasovanje samo potrata časa. Predlagam, da se prebero kandidatje in izvolijo per acclamationem.

Pirčevemu predlogu so se s hrupnim vpitjem uprli liberalni kmetje in zahtevali glasovanje po listkih.

JKZ sijajno zmagaja.

Predsednik prošt Kalan je nato odredil volitev predsednika. Oddanih je bilo 224 glasov. Kandidat Jugoslovanske kmetске zveze Miha Iskra, posestnik, Hlebca pri Lescah, je dobil 150 glasov. Kandidat liberalnih kmetov, birtov in trgovcev Gustav Pirc 67 glasov. Štiri glasovnice so bile neveljavne, tri pa prazne.

Ne za kmeta — proti »farjem«.

Liberalni samostojneži so ves čas upali, da bodo zmagali. Ko so pa videli, kako strašno so pri volitvi predsednika pogoreli, so zagnali nepopisljiv hrup. Liberalni trgovec Engelman iz Tuhinja, ki je bil to pot brez očal, da je bolj kmečko izgledal, je prvi izdal parolo: »Mi ne pustimo naprej voliti!« Pričeli so peti »Hej Slovani«, in ko so končali, so vpili: »Poglejte farje, še ne odkrijejo se!« — Proti našim pristašem so klicali: »Volite sami in postavite vse farje od prvega do zadnjega!« Najbolj glasen je bil liberalni mlinar Meden iz Begunj pri Cerknici, ki je ščeval svoje pristaše: »Le vpijte in kričite, da ne bodo mogli govoriti! Razbijte občni zbor! Nobene besede ne pustimo več!« Liberalni birtje, trgovci in mešetariji so psovali naše pristaše s »farškimi metlami« in jim grozili celo s stoli. Direktive o liberalnim samostojnežem dajali Gustav Pirc, »kmet«-urednik »Kmetijskega lista« Jamnik in novomeški Skalický. V trajnem stiku s temi voditelji »samostojnih« so bili tudi navzoči uradniki Kmetijske družbe.

Pirc se priporoča.

Zanimiv je bil prizor, kako je Pirc nekaterim našim pristašem razkladal svoje zasluge in zmožnosti ter poudarjal, da je le on sposoben voditi tako organizacijo. Hvalil se je, da pod Avstrijo ni bil nikoli patrijot. Vsi drugi da so sprejeli cesarska odlikovanja, samo on je imel toliko poguma, da je odlikovanja odklonil. Seveda je Pirc, ki se je do nedavnega časa še prav rad podpisoval kot cesarski svetnik, previdno zamolčal, da odlikovanja zato ni sprejel, ker je bilo, kakor je sam svoj čas izjavil, zanj kot uradnika 4. činovnega razreda prenizko.

Divjanje samostojnih.

Vpitje in razgrajanje liberalnih samostojnežev je trajalo nad dve uri. Gotovo ni bilo pri nas nikjer zborovanja, na katerem bi se dogajale take surovosti, kakor so se na tem občnem zboru.

Po porazu za kompromis.

Med hrupom so se pojavili glasovi za kompromis. »Samostojni« so zahtevali, da se razveljavi volitev predsednika in volijo predsednika vnovič. Milostno so prepustili pristašem JKZ, ki so imeli skoro tridesetinsko večino, polovico mandatov. Zanimivo je, da so tisti ljudje, ki vedno podurjajo, naj kmet voli samo kmeta, ljudje, ki povsod izključujejo inteligente, postavili za svoje kandidate tri inteligente in samo enega kmeta. Pristaši JKZ so tak kompromis seveda odklonili in zahtevali, naj se nadaljujejo volitve. Ker to vsled surovega vpitja in razgrajanja liberalnih kmetov in njihovih voditeljev gostilničar-

LISTEK.

Tone Svetek.

(Umrli 20. oktobra 1919.)

Bilo je jeseni leta 1917. Odpeli smo v Unionski prvi koncert prerokane »Ljubljane«, ki je takrat dvignila glavo iz sna življenja in zahotela novega pestrega dela. Začutila je, zaplula je v žilah kri, ki je dotledaj komaj še gibala. Hotela je delati in živeti. A manjkalo jej je vodilne sile, manjkalo veslačem krmarja in njej iadra. Iskali smo ga...

Po koncertu sva si privkram stisnila roki. Slučaj in naključje smemo pogosto več zaupati kot šestilu in ravnilu. Zato sem jaz v srečo slučaja vedno verjel. Tudi tedaj sem verjel vanj. Zato sem brez ovinkov izdal misel, ki mi jo je vdahnil v dvorani pod galerijskim slučaj, in vprašal:

»Tone, bi hotel Ti prevzeti krmilo? Bi hotel razpeti »Ljubljani« jadra?»

»Bi, zakaj ne?« je bil kratki odgovor, poln sile in odločnosti.

In ko sva se nato vsedla k mizi, sva »govorila o vsem: kaj nai se začetkom za-

čne, kako naj se utrdi novi zbor, kako pridobiti novih moči, kaj naj zbor najprej in v prvi vrsti goji, kako preurediti pravila itd. V vsem sva bila edina. Kdo bi se spomnil danes vseh Tvojih neštevilnih nadržav za krasno stavbo, ki si jo hotel zgraditi?

Veliko si moral žrtvovati, ker pot k vaju iz Novega mesta ni bila kratka in ne brez gmotnih žrtev. Pravi kulturni delavec vidi samo svoj cilj pred sabo, nima časa, da bi štel, koliko je za to in ono stvar že izdal. Takega sem spoznal Tebe.

Pri svojem delu si potreboval pomočnike. Kreпки so bili in poštvalni. — Stavba je rastla kar čez noč. Iz šibkega moškega zbora je najprej nastal krepak moški in mešani zbor. Pojm in prostor pevske šole Ti je bil preozek. Razmere, ki so bile takrat zelo nabrušene, so ustvarile iz skromne »Ljubljane« glasbeni zavod. Ladja je plula s polno paro, društvo se je dvigalo do prvovrstnega kulturnega zavoda. Koncertne prireditve so bile v posameznostih že na višku naših moči in zmožnosti.

Imel si vsekdar najlepši namen in zaupal si preveč prijateljem, ki so Ti pobelili stavbo tako kričavo, in zamazali celo

lepo geslo vrh vhoda.

Prebujeni viharji so zanašali ladjo v napačno vodo. Vsa Tvoja sila, vsa Tvoja strokovna in organizatorična moč ni mogla kljubovati. Ladjo so zapeljali na široko morje in jo zasidrali brez cilja in brez krmila, sneli so jej jadra, vzeli krmilo in krmarja in ladja je obtičala na širokem morju. Lepa stavba je ostala pozabljena in zapuščena v hrepenečem čakanju po obnovitvi.

Mi, ki smo z obrežja gledali ladjo in njeno borenje z nevihto, smo videli Tvojo silo, ki si jo razvil, občudovali smo Tvojo neumorno poštvalnost in smo jo vsekdar cenili, cenimo jo danes še bolj, ker je danes nikjer ni para. Sedaj, ko bi Te najbolj potrebovali in ko bi Te hoteli še enkrat vprašati: »Tone, bi hotel vzeti krmilo v roke?« danes Te ni. Zakaj si odjadral v sinjo daljavo? Tvoje melodije še niso izpete. To, kar si nam pustil v rokopisu, vendar ni še vse, kar si nosil v srcu harmonij!

Štirinajst dni pred smrtjo sva se srečala pred frančiškansko cerkvijo, ko si bil na poti v Maribor.

»Zdravo. Tone!«

»Zdravo!«

»Kam?«

»V Maribor!«

»Po kaj?«

»Predstavljen sem. Sedaj se selim. V Mariboru bo lepo. Imam lepo stanovanje, vse, česar poželim za stanovanje. Uredil si bom lep dom, potem pa začel. Veš tam na meji je ledina. Nemške njive bodo rodile dober sad, če jih posejemo s slovenskim zrnjem. Tam bo dela ob meji, veliko hvalečnega dela.«

»Pa smo mislili na Te, da bi prišel v Ljubljano. Veš po »razsulu« bo vse novo, Tone! Moraš priti v Ljubljano!«

»Ne vem, ker mi Maribor ugaja.«

Vse drugo si mi razgrnil potem po mizi pri »fajmoštrcu«. Videl sem Tvoje načrte za novo zgradbo, videl jo v duhu že vstajati iz tal na razsulu nemških »hajmov«. Kar mikalo me je za Tabo.

Ločila sva se kot navadno. Niti Ti, niti jaz nisem čutil, da za vedno. Tone, zakaj si zgrnil načrte, pospravil jih v potno torbo in odšel k nebeškim angelcem, saj si jih imel doma!

Tvojemu delu, Tone, hvala, Tvojemu spominu slavo!

M.

jev, trgovcev in mešetarjev ni bilo mogoče, je predsednik proš Kalan ob tridesetrt na 3 zaključil občni zbor.

Dr. A. Gosar.

Naše valutno upravljanje.

II.

Al pari?

Videli smo, da bi bilo krivično, ako bi zamenjali krome z novimi dinarji v nameravanem razmerju 4:1. Lastniki kron v pokrajinah kronске veljave bi izgubili na ta način znaten del, v mnogih slučajih cele tri četrtine svojega denarnega imetja. Treba je torej, da se vzame pri zamenjavi za podlago krona, ter se principijelno zamenja al pari, dočim naj bi se stari dinar odplačal po svojem dejanskem, t. j. trgovskem in ne uradno že naprej določenem kurzu.

Toda proti tem predlogu imajo zagovorniki razmerja 4:1 takoj pripravljenih več ugovorov. Glavni je, da bomo imeli potem v prometu ravno toliko denarja, kot ga imamo zdaj, vsled česar se naša valuta ne bo mogla zboljšati. Dalje je baje taka izmenjava tehnično neizpeljiva, ker še dolgo ne bomo imeli natisnjenih dovolj bankovcev.

Najprej nas zanima prvi ugovor. Glavni vzrok, vsled katerega naj bi se krona zamenjala v razmerju 4:1 — tako pravijo — je zboljšanje naše valute. Čim manj denarja bomo imeli v prometu, tem večja bo njegova vrednost, tem boljši kurz bo imel na svetovnem trgu. Ni mi treba povdajati, da ta takozvana kvantitativna teorija v tej obliki nesporno ne drži. Pa tudi če bi bila popolnoma pravilna, bi bil to dokaj slab dokaz za trditve, da je izmenjava v razmerju 4:1 nujno potrebna.

Zboljšanje valute, ki ga mnogi obetajo od zamenjave v razmerju 4:1 je zopet, sit venia verbo — pesek v oči nevednih in prav nič več ne. Mislimo si, da storimo popolnoma po mnenju zagovornikov omejenega razmerja. Mnogožna jugoslovanskega denarja v državi in izven nje bi se zmanjšala na eno četrtino, njegov kruz pa bi bil dosledno vsled tega štirikrat višji. Recimo, da moramo sedaj plačati za 1 švicarski frank 20 K. Po menjavi bi plačali le eno četrtino te svote, torej 5 novih dinarjev. Koliko bi bili na boljšem? Jasno je, da niti za en vinar ne. Če bi hotel kdo v stari Avstriji zboljšati valuto na ta način, da bi predlagal, naj se računi mesto v kronah zopet v goldinarjih, češ, potem bi imeli v prometu samo polovico dosedanje nominalne denarne vrednosti, ter bi se vsled tega denarni kurz podvojil, bi se mu gotovo vsakdo smejal. In vendar je predlog o zamenjavi v razmerju 4:1 »radi zboljšanja valute« za las podoben gornjemu. Zakaj ne bi bilo bistveno vseeno, če imamo v prometu 8 milijard dinarjev a 1 K ali pa samo 2 milijardi a 4 K? Končni efekt, t. j. naš kredit v inozemstvu, in zanj vendar gre, se s tem ne izpremei, vsaj znatno ne.

Finančne operacije, ki rešujejo valuto samo z menjavanjem denarja, so morda dobre, da se ljudem prikrije njihov pravi namen, narodno bogastvo in z njim kredit izven države pa ne pridobita s tem prav nič.

S tem seveda nočem tajiti, da je obilica denarja, ki se nahaja pri nas v prometu, res zlo, ker dokumentira gospodarsko onemoglost države, ki ni mogla pokrivati svojih obveznosti drugače kot vedno z novim dolgom. Vendar je treba upoštevati, da tega denarja — izvzemši, kolikor je znano, 600 milijonov kron ter onih 20%, ki so jih pri kolektivanju odtegnili potem pa zopet izdali — ni dala v promet naša država, marveč stara Avstrija. S pametno gospodarsko, zlasti finančno politiko, bi Jugoslavija lahko v doglednem času dokazala dovolj gospodarske moči, da jamči za denar, ki kroži na njenem ozemlju.

Ne dvomim, da bi bilo treba za to vzeti iz prometa primeren odstotek denarja, toda to bi se smelo in moralo zgoditi le sukcesivno s pomočjo primerne davčne politike. (Konfiskacija vojnih dobičkov, eventualna oddaja premoženja, posojila itd.) Država naj bi rednim in izrednim potom zvišala svoje dohodke, tako, da bodo presegali njene izdatke, prebitek pa naj bi se uničil ter tako za vedno odtegnil prometu. Denar, kolikor ga preveč kroži med ljudmi, bi se edino na ta način odtegnil prometu brez težkih kriz skoro neopaženo, kakor je prišel v promet.

Ako se vzame določen odstotek denarja kratkoma vsakemu, ki ga slučajno ima, pa naj bo tudi največji revež, tedaj je to krivo na sebi skrajno krivično, dvakrat krivično pa zlasti v državi, ki ni si-

cer storila niti enega koraka, ki bi mogel res zboljšati njeno valuto. Tako ravnanje je brez dvoma jasen dokument, da se nahaja finančno stanje države na robu propada ter se zdi kot zadnji čin obupanca, ali pa priča zgovorno o brezglavosti državnih finančnikov. Da niti eno niti drugo ne more ugodno vplivati na kurz domačega denarja v inozemstvu, je več kot očitno.

Preidem k drugemu ugovoru, da je namreč zamenjava al pari tehnično neizpeljiva, ker še dolgo ne bo natisnjenih dovolj bankovcev. Ta izgovor je jalov. Sedaj, ko so naši kronski bankovci kolikovi, ter menda naša krona v inozemstvu — vsaj ponekod — celo notira, lahko na vsak način še nekaj časa potrpimo. Na en dan itak ne bi zamenjali vseh bankovcev in da vlada ne smatra tega za potrebno, je sama najbolje dokazala, ker je že dala novi denar v promet, dasi ni o zamenjavi sploh še ničesar definitivno določeno. Zakaj ne bi torej zamenjali denarja sukcesivno, najprej n. pr. tisočake, pri katerih je nevarnost ponarejanja največja, zatem stotake itd.? Za vse to ne bi bilo treba nič drugega kot določiti za vsako vrsto bankovcev poseben termin, kedaj stopijo iz veljave. Čeprav bi trajal interval od ene zamenjave do druge morda več mesecev, bi tako urejeno stanje imelo gotovo boljše posledice kot sedanja valutna anarhija.

Še eno točko moram omeniti, to je razlika med mojim predlogom, da se krona zamenja al pari in oficijelnim, ki zahteva pari med starim in novim dinarjem.

V zamenjavi po razmerju 4:1 se skriva delna oddaja premoženja, ki bi zadela skoro izključno le slučajne lastnike denarja in one, ki dobivajo redne dohodke v denarju. Ker bi cene ostale, kakor smo videli, tudi v novih dinarjih blizu sedanje višine, bi vsi ti ljudje izgubili skoraj tri četrtine svoje gotovine, oziroma dohodkov v denarju. Enako bi bili prizadeti tudi lastniki tirjačev v gotovini, zlasti kolikor so plačljivi v bližnji dobi po zamenjavi, ko naša valuta še ne bo urejena, to se pravi, ko se cene blagu še ne bodo prilagodile novemu denarnemu razmerju.

V vsem tem se krivičnost take zamenjave očitno kaže. Kajti če je že oddaja premoženja za zboljšanje valute neobhodno potrebna, tedaj mora biti, pa naj se ravna po tem ali onem principu, splošno, t. j. veljati mora za vse, ki imajo gotovo množino premoženja, ne pa samo za one, ki imajo slučajno denar, hranilne vloge ali mesečno plačo.

Poleg te popolnoma rpološne krivičnosti pa se skriva v predlagani zamenjavi še druga velika krivica nasproti prebivalstvu pokrajin kronске veljave. Oddaja premoženja, ki se v tej zamenjavi skriva, bi namreč veljala samo za nje, ne pa za pokrajine z dinarsko veljavo. Kajti tukaj se razmerje med krono in dinarjem še sedaj ne loči bistveno od onega, v katerem naj bi se danes izmenjal. Tu tiči drugi glavni vzrok, zaradi katerega se moramo z vsoto silo upirati zamenjavi v razmerju 4:1. Če bi se ta načrt uresničil, tedaj bi se valuta v celi državi uredila izključno na račun pokrajin s kronsko veljavo, dočim ne bi prebivalstvo v krajih z dinarsko veljavo k tej sanaciji skoraj nič prispevalo. Ako vzamemo, da kroži v pokrajinah s kronsko veljavo 8 milijard bankovcev in če računamo kot izgubo, recte oddajo premoženja pri izmenjavi samo polovico izgubljene nominalne vrednosti — kar pa je brezdvomno premalo — bi znašalo to tri milijarde, dočim bi imejitelji dinarja po istem računu utrpeli samo polovico izgube pri diferenci med dejanskim in predlaganim kurzom dinarja oziroma krona. Če bi znašal dejanski kurz dinarja samo 3 K, zamenjava pa bi se vršila v razmerju 4:1, bi celotna izguba (ako računimo, da kroži v Srbiji pol milijarde kron) dosegla komaj 15 milijonov kron!

Na eni strani 3 milijarde, na drugi pa v najslabšem slučaju 15 milijonov kron! Menimo, da te številke zadostujejo, da nam postane jasno, zakaj se v finančnem ministrstvu tako krčevito oklepajo razmerja 4:1!

Slovensko planinsko društvo.

Dve vojni leti Slovensko planinsko društvo ni moglo imeti občnega zbora. V soboto 27. decembra se je po treh letih vršil zopet redni občni zbor, ki je prvi poročal na njem predsednik dr. Tominešek. Razložil je, zakaj se doslej ni mogel vršiti občni zbor ter omenjal žrtve in težkoče, ki jih je pretrpelo društvo zadnja leta. Vsled vojne je moralo društvo zapreti vse koče, razvne treh. Medtem pa je odbor skrbel za sanacijo financ. Žalostna doba je nastopila za Slovensko planinsko društvo, ko so po prevratu zasedli Italijani naše goriške in pomorske kraje, kjer smo v zadnjih letih razvili živahno planinsko delovanje. Odtrgala se nam je divna Trenta z njenimi močnimi vrhovi, Kanjavcem. Ra-

zorom, Prisojnikom, Jalovcem, Bovškim Grintavcem ter pogorje Mangarta in Krna, koder smo izvršili toliko lepih planinskih potov in naprav. Iztrgan nam je bil tudi krasni Dom na Vršču ter Koritniška koča; zasedli so tudi bivšo Vossovo kočo in izpočetka smo morali trepetati pred tem, da nam zasedejo še naše dragocene postojanke v Triglavskem pogorju. Nižje doli po Goriški in Krasu se je uničilo in onemogočilo vse naše delo in izginili so naši napisi in druge naprave. Sploh pa se je tam planinsko delovanje onemogočilo. Bila je v teh letih najtemnejša doba za planinsko društvo. Šele letošnje leto nam je bilo mogoče, se okrepiti. Sprožili smo bili akcijo, da zbiramo fond za zopetno vpostavitve naših planinskih koč, ki so morale seveda tekom vojne veliko trpeti. Naša prošnja ni ostala brez uspeha in zbrali smo znatne darove. Tako nam je postalo mogoče, da smo takoj po prevratu vzeli v roke poprav naših postojank in izpopolnitev poškodovanega ali uničenega inventara. Največ smo morali žrtvovati za poprave pri hotelu »Zlatorogu« ob Bohinjskem jezeru, kjer je bilo popreje nastanjeno vojaštvo. Uredili smo tudi druge naše koče, med njimi posebno Kamniško kočo. S tem in sploh s pametnim gospodarstvom smo pa prišli v položaj, da smo mogli doplačati vse dosedanje in tudi vknjižene dolge in da tedaj stopamo v novo dobo tudi gmotno trdni.

To leto pa smo tudi napravili še drug in še važnejši korak: prevzeli smo koče nemškega in avstrijskega planinskega društva, ker se je izvršila likvidacija pri nas nahajajoče se imovine tega društva. To niso bile koče, ki bi služile turistiki, bile so postojanke nemštva, sami so jih nazivali »Trutzburgen«. Ustanovljena so bila za nemško-nacijonalno propagando in za podjarmljenje našega življa. Bila so gnezda, koder so se zbirali najhujši nam narodni nasprotniki in odkoder se je na umeten način hotelo izpodrinuti naše delo in naše ime v slovenskih gorskih krajih. Zato je bilo edino primerno, da je naše društvo prevzelo vse te nemške planinske koče. Prevzeli smo pa s tem pravzaprav samo bremena; nikdo drugi, nego Slovensko planinsko društvo ne bi mogel sploh vzdržati teh nemških planinskih koč, ki jim je bilo tudi naše ljudstvo skrajno sovražno in ki bi bile, ako ne bi prišle v našo last, po ljudski nevolji sami sčasoma uničene; ker so povsod v bližini postavljena naša planinska zavetišča v boljši legi in z boljšimi zvezami, bi umevno nemško društvo sploh ne moglo oskrbovati teh koč kot planinskih zavetišč, v kake druge namene so pa neuporabne. Ako bi Slovensko planinsko društvo ne prevzelo teh koč, bi tedaj same od sebe propadle in bi se morda le kaj malega inventara dalo razprodati.

Naše društvo bode sedaj moralo sicer še mnogo izdati za popravo in ureditev teh koč, toda z enotno oskrbo bode vsaj sčasoma pokrilo velike izdatke, ki so nam natekli za prevzetje in ki nam natečejo za vse poprave. Vojel nas je ideal, da bomo v toliko priljubljenih naših planinah sedaj sami gospodarji na lastni zemlji in da bomo pripravili naše planinske kraje za pravo švico naše države, ter vsestransko uredili promet in oskrbo.

Srčno muko trpimo in jo bomo trpeli, dokler nam bodo vzete goriške in primorske kraje, in nikdar ne bomo pozabili, da živi tam zavedno slovensko ljudstvo in da je tam naša zemlja, in se ne odrečemo upanju, da bomo tudi tam še mogli delovati, in zato smo tudi pri shodu delegatov sklenili, da se naj obdrži obstoj vseh tamšnjih naših podružnic, kakor so soška, goriška, cerkljanska, ajdovska, vipavska, tržaška, istrska in ilirskobistriška podružnica; vsaj njih članstvo naj ostane zvesto in dokler ne bo moglo na domačih tleh delovati, delovalo bo pri nas; obstoj teh podružnic nam bode vedno opomin, da se ne odrečemo nikdar temu, kar je bilo naše.

V vsem ostalem delovanju pa prestopi sedaj naše društvo prag — iz mučne teme v svetlo. Posebno v naših severnih krajih se je začelo živahno gibanje. Več novih podružnic se je že ustanovilo v obmejnih krajih, tako mariborska podružnica, mislinjska podružnica v Slovenjem Gradcu, podružnica za Rož na Koroškem in snujeta se še dve podružnici na Koroškem, ena za Velikovec, druga za pliberški okraj.

Tajniško poročilo je podal tajnik kapetan Badiura, blagajniško pa odbornik Rozman. Iz blagajniškega poročila sledi: Aktivna so za leto 1914. znašala po odbitku 10 odstotkov od inventarja in 5 odstotkov od stavb 200.880 K 37 v, pasiva za 82.971 kron 93 vin. Lastno premoženje je znašalo 117.808 K 44 v. Kakor je razvidno iz pasivnih postavk, je društvo dolgovalo raznim upnikom ob začetku vojne okrog 90.000 kron. Uvedla se je zato strožja kontrola, kar je zelo zboljšalo finančni položaj. Denarni promet za leto 1917. kaže: članarina: 4688 K 21 v. Darila: 5308 K (med temi Gospodarska zveza 2000 K). — Leta 1918. je bilo članarine 5237 K 25 v, daril 14.766 K 60 v. — Leta 1919. je dru-

štvo na članarini prejelo 8500 K, 300 kron več kakor leta 1918., daril pa 18.343 K.

Nato se je sklenilo, da se članarina zviša na 12 K, ustanovnina pa na 400 K. Število odbornikov je občni zbor sklenil zvišati na 14 in 5 namestnikov.

Občni zbor je sprejel tudi nova imena za nekatere planinske koče: V Julijskih Alpah: Marije Terezije koča — Aleksandrova koča; Deschmanova koča — Staniceva koča; Siebenseehütte — Koča ob Triglavskih jezerih; Vossova koča pod Vrščem, sedaj v oblasti Italijanov naj se imenuje Erjavčeva koča; v Karavankah: Berthahütte pod Kepo — Koča na Jepci; Kahlkogelhütte — Spodnja goliška koča; Valvazorjeva koča obdrži svoje ime; Klagenfurterhütte — Rožanska koča. Zolzoja koča obdrži svoje ime. Koča v Logarski dolini naj se imenuje Piskernikova koča in Ursulaberghütte — Koča na Urški gori.

Novi odbor je bil izvoljen takole: Predsednik dr. Tominešek, Odborniki: Ogo-relec, Hlekar, Krenčan, dr. Svigelj, Rozman, Hrovatin, Sarabon, Soklić, Hauptmann, Skabrne, Mencinger, dr. Demšar in Badiura, Odbornikov namestniki: Kunaver, Lapajne, Dostal, Potočnik in Jeretina, Preglednika računov: Lindtner in Kajzel.

Država SHS.

Jugoslovani pregnali albanske tolpe.

LDU Podgorica, 29. decembra. Po zadnjih poročilih se je posrečilo jugoslovanskim četam z našega ozemlja pregnati albanske odpadnike, kalere vodijo italijanski častniki in orožniki. Čudno je, da se dogajajo na ozemlju, ki ga je italijanska armada zasedla že pred enim letom, napadi na jugoslovanske obmejne straže, ne da bi italijanska vojaška oblastva kaj vedela o tem. Trdi se, da so Albanci ob prvem napadu naš strokovni oddelek, broječ 20 mož in enega častnika, ujeli in da je bil odpeljan v Clementi. Jugoslovani so imeli tri mrtve in več ranjenih. Izgube sovražnikov niso znane. Red ob meji je zopet vzpostavljen. Jugoslovanska vojaška oblastva bodo zahtevala od poveljnika v Skadru, da izpusti ujetnike.

LDU Belgrad, 29. decembra. »Pravda« javlja: Napad Arnavtov je bil resnično brezpomemben nastop kačaskih čet. Po hitrih odredbah se je v kratkem posrečilo, pregnati in razkoprti roparske tolpe. Odrejeno je vse potrebno, da se preprečijo podobni roparski napadi.

Ministri se vračajo.

LDU Belgrad, 30. decembra. Včera sta dospela v Belgrad minister za agrarno reformo dr. Hinko Krizman in minister za prehrano in obnovo zemlje Bukšeg.

Vojni minister odstopi?

LDU Belgrad, 29. decembra. »Epoha« poroča: V merodajnih krogih se vzdržuje vest, da bo vojni minister Hadžić izstopil iz kabineta. Kot kandidata za mesto vojnega ministra generala Branko Jovanović in Zivko Pavlović.

Prehrana Bosne.

LDU Sarajevo, 29. decembra. Ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje je odseku za prehrano in obnovo v Sarajevu nakazalo 15 milijonov kron, 5 milijonov kron naj se odda konzumnim organizacijam kot brezobrestno posojilo za leto dni; 10 milijonov kron pa naj bo za obratno glavnico odseka za prehrano in obnovo. Poleg tega je odseku za prehrano nakazano 900.000 dinarjev kot mesena dotacija z naslovom istega obratnega kapitala.

Brzojavni promet z Rumunijo.

LDU Veliki Bečkerek, 29. decembra. Iz Bukarešta se poroča, da bodo Rumuni od 1. januarja 1920 obnovili brzojavni promet z vsem inozemstvom.

Iz zasedenega ozemlja.

Pretep med Italijanaši in arditi.

LDU Split, 30. decembra. (DDU) Te dni so se v krčmi Kačićevi v Zadru stepili arditi z zadrskimi Italijanaši. Najprvo so se pripravili, ker so jim arditi očitali, da se niso prijavili za dobrovoljce. Bilo je več ranjenih. Arditi so vrgli dve bombi, eno pred vrati krčme, drugo pa na trgu. Naradili so mnogo škode. Pri trgovcu Čorku so italijanski vojaki pokradli kože v vrednosti preko 500.000 K. Poizkušali so tudi opliniti prodajalno Persicallijevo. Sploh so tavine na dnevnem redu.

Razbojništvo v Dalmaciji.

LDU Split, 29. decembra. (DDU) V Imotskem so prejeli nevarne hajduke, ki so po pokrajini že več mesecev ropali in plenili. Ko se je mešana patrula približala koč, kjer so se bili skrili, so roparji začeli streljati iz revolverjev. Pozneje pa so se drug za drugim podali, samo njih kolovodja je pobegnil, drugi dan pa se je sam prijavil sodišču.

LDU Split, 29. decembra. (DDU) V vrlškem kraju so razbojniki, oblečeni vojaško in oboroženi s puškami, navalili v

V večeršnjem članku so se med drugim vrinile tudi sledeče tiskovne napake: V drugem odstavku 3. vrsta beri namesto »ali para« — al pari, v predzadnji vrsti predzadnjega odstavka pa mesto »kričedeča« denarja — krožečega denarja.

hišo Jovana Barišića, ga zvezali in ga pretepali, dokler ni povedal, kje je njegov denar. Odneshi so mu 20.000 K in pobegnili. — Blizu Imotskega je razbojnik zaklal mladeniča, mu vzel več tisoč kron in pobegnil. Oblastva so aretirale več sumljivih ljudi.

Mirovni posuei.

Italijani proti Clemenceauju.

LDU Berlin, 30. decembra. (DKU) »Berliner Tageblatt« poroča iz Rima: Pri razpravi o zunanji politiki v senatu govorniki kar odkrito govorijo. Senator Mazzotti je pobilj Clemenceaujevo trditev, da so se Jugoslovani junaško borili v interesu entente, ter rekel, da je ravno nasprotno res: da so bili jugoslovanski polki najžilavejši v boju Avstrije proti Italiji. Senator Frascaro je z bolestjo ugotavljal, da zapostavlja Clemenceau in francoska zbornica Italijo ne samo Srbiji, temveč celo Jugoslaviji, da je žalostno, da te izjave soglašajo z mišljenjem dela francoskega naroda. General Robilant je govoril o jadranskem vprašanju ter izjavil, da angleško-ameriški kapitalizem tepta vse narodne pravice ter da ravno tako izroča nemška ozemlja in Gdansko Poljski, kakor odreja Italijanom Reko.

Jadransko vprašanje.

LDU Rim, 29. decembra. (ČTU) Francoski poslanik Barrere je imel z Nitijem razgovor, trajajoč nad eno uro; šlo je zlasti za jadransko vprašanje.

Lloyd George v Parizu.

LDU Pariz, 29. decembra. (DKU) »Temps« poroča, da bo Lloyd George vendar-le prišel v Pariz in da s torej nova konferenca ne bo vršila v Londonu. Prva seja nove konference je določena za dan 5. januarja.

Uveljavljanje mirovne pogodbe.

LDU London, 30. decembra. (DKU — Brezžično.) V diplomatskih krogih se govori, da se še ne more določiti datum, kdaj bo stopila Versailleska mirovna pogodba v veljavo. Uvaja pa, da bodo sredi januarja vse težkoče odstranjene.

Gališko vprašanje.

LDU Dunaj, 30. decembra. (ČTU) Ukrajinski tiskovni urad poroča iz Pariza: Vrhovni svet se bo še enkrat bavil z vzhodnogališkim vprašanjem. Clemenceau je predlagal besedilo, v katerem je želel Lloyd George več poprav. V pričakovanju končnoveljavne odločitve se je objavilo, da se odločitev mirovne konference provizorno razveljavi.

Rusirija.

Premog za Avstrijo.

LDU Dunaj, 30. decembra. (DKU) Kakor poročajo listi iz diplomatskih virov, je francoska vlada vsled odgoditve praških posvetovanj glede preskrbe premoga v Avstriji sklenila v svrhu, da v najkrajšem času odpomore pomanjkanju premoga v Avstriji, da pošlje nemudoma na Čehoslovaško 5000 vagonov samo za prevoz premoga v Avstrijo. Razen tega bo poslala v Avstrijo francosko komisijo za nadziranje pošiljanja vagonov in premoga v Avstrijo.

Nemška pomoč Avstriji nemogoča.

LDU Veliki Bečkerek, 29. decembra. Bukareški listi poročajo iz Dunaja, da je nemška vlada obvestila avstrijsko republiko, da ji ne more preskrbeti obljubljenih živil.

Razna poročila.

Italijani proti podonavski gospodarski zvezi.

LDU Rim, 30. decembra. (DKU — Brezžično.) Vsi italijanski listi kar najzihvalneje ugovarjajo Lloyd Georgejevi izjavi, da namerava Velika Britanija izdelav bivše avstro-ogrske monarhije ustvariti carinsko združenje.

Oboroževanje Madžarov proti Rumunji.

LDU Veliki Bečkerek, 30. decembra. Bukareška agencija Dacia javlja: Ugotovljeno je, da vrši ogrska vlada vojaške priprave proti Rumuniji. Napad se pričakuje prihodnjega pomlad, na vsak način pa še preden bi mogli Rumuni porabiti čas za notranjo konsolidacijo. Obenem organizira ogrska vlada odbor z nalogo, širiti boljševisko idejo med vrstami rumunskih vojakov. Kar se tiče intencij ogrske vlade v mirovnem vprašanju, se poroča, da bo Ogrska mirovno pogodbo pač podpisala vendar pa da je ne bo izvajala.

Splošna stavka v Bolgariji.

LDU Kološ, 29. decembra. (DKU) Rumunska brzojavna agentura Dacia poroča: Po poročilih iz Sofije so v vsej Bolgariji vsled draginje živil in oblačil proglasili splošno stavko. Vlada je v vsej državi proglasila obsedno stanje.

Vprašanje predsednika Francije.

LDU Pariz, 29. decembra. (DKU) »Temps« pripominja, da se Clemenceau dne 17. januarja nikakor ne bo mogel aktivno udeležiti volitve predsednika, ker ne bo pripadal niti zbornici niti senatu. Gotovo pa je, da bo dobil pretežno večino vseh glasov, ako bi bil pripravljen, sprejeti izvolitev. O tem se pa Clemenceau še ni izjavil.

Ameriški izvoz.

LDU Amsterdam, 29. decembra. (DKU) Pressbureau Radio poroča iz Washingtona, da je podpisan zakonski osnutek, ki omogoča snovanje korporacij za financiranje ameriške izvozne trgovine z blagom, temveč lahko tudi pod nadzorstvom generala Bearda posojujejo denar inozemskim kupcem ameriškega izvoznega blaga. Kakor se čuje, je s tem zakonskim načrtom omogočeno osnovanje korporacije, financirane s stotinami milijonov dolarjev, ki bo mogla izvršiti obnovo Evrope z izdelki ameriških tvornic.

Plebiscit v nemških pokrajinah.

LDU Lyon, 30. decembra. (Brezžično.) Delegati vrhovnega poveljnika zavezniških armad so se v ponedeljek popoldne sestali z zastopniki nemških vojaških oblasti, majorjem Böttcherjem in majorjem von Michaelisem, da se pogode o vprašanju prevoza zavezniških čet, ki imajo zasedati ozemlja, kjer se bo vršilo ljudsko glasovanje. Tudi zastopniki zavezniških držav, ki imajo proučiti vsa vprašanja, tičoč se uprave teh ozemelj, so imeli v ponedeljek popoldne pod predsedstvom generala Le Ronda sejo, kjer so določili smernice za pogajanja z nemško komisijo, kateri predseduje von Simsen.

Avstro-ogrska banka.

LDU Budimpešta, 30. decembra. (DKU) Ogrski korespondenčni urad poroča: Uradni list objavlja vladno naredbo, s katero se privilegij avstro-ogrske banke podaljšuje za nedoločen čas.

Politične novice.

+ Dr. Lotričev sumničenje. Najnovejši šumar v Jugoslaviji — šumar po Kristanovi milosti — dr. Lotrič piše v »Napreju«, da se po Srbiji in Vojvodini splošno govori, da se je v tej sezoni izvozilo v Slovenijo toliko živil samo iz Vojvodine, da bi cela Slovenija izborna živela od te količine dobri dve leti. Kam so šla ta živila? vprašuje dr. Lotrič. G. dr. Lotrič, vprašajte g. Bukšega in Kramerja, saj morate znati za vsak vagon, sumničenje pa pustite na strani. Govorice o kakem oficelnem tihotapstvu Slovencev so laž, vi sami to dobro veste, kajti vaša brihtnost je par vrst pred tem sumničenjem napisala zanesljivo uradno statistiko prevoza iz Vojvodine v Slovenijo in tam ni žita za dobri dve leti. Tudi ta statistika je značilna za Lotričev značaj. Dr. Lotrič navede statistiko od maja naprej, torej ko je še bil dr. Korošec prehranjevalni minister, in brani s Koroščevim delovanjem Bukšegovo nemarnost.

+ Z resnico skregani socialisti. V hudo stisko je spravila socialiste protisocialna in absolutistična politika socialpolitičnih ministrov Korača, Kristana in Bukšega, zato sedaj poskušajo obrniti pozornost svojih vedno bolj maloštevilnih pristašev na druge osebe in druge zadeve. V »Napreju« od torka nanovo pogrevajo svoj poraz na Brežičnem shodu v Trzinu ter ponavljajo staro laž, da je dr. Korošec upeljal svobodno trgovino. Že ne vemo kolikokrat smo jim odgovorili, da je svobodno trgovino upeljal z odobravanjem g. Korača minister dr. Petričič. Predpogojem za dober promet »klerikalci« v prejšnji vladi že zaradi tega niso mogli ustvariti, ker so imeli v njej socialistom sorodni demokratije večino, ki vključ splošnim zahtevam niso pustili pasti nesposobnega železničnega ministra Vulovića. Teža nesposobnega moža držijo social-demokrati tudi v sedanji vladi ter pripravljajo po njihovi teoriji za naslednjo vladno nove neuspehe. Socialpatriotje, ne kregajte se z resnico! V blatu ste in ne morete več ven!

+ Na javna vprašanja javen odgovor. Včerajšnji »Naprej« v »Javnem vprašanju« konstatira, da je žitni zavod, ki da je klerikalna ustanova, izvozil velike množine živil iz Vojvodine v Slovenijo. Vprašuje S. L. S., kam so zginita ta živila. — Vsak slovenski kmet, ki je imel posla z revizicijami, ve, da je bil žitni zavod »c. kr.« ustanova. Danes je ravnotako državna ustanova, ki je podrejena ministru prehrane, socialistu Bukšegu. Dobrohotno priporočamo »Napreju«, na jse nanj obrne v vprašanju, kam so šla živila, ki jih je uvozil SHS žitni zavod. Tudi nas bi zanimalo, če bi g. minister dal v vprašanju prehrane obširnejša in jasna pojasnila, toda ne strankarska po socialističnih listih, ampak oficijelna.

+ Dr. Smolaka o demokratih. »Hrvat« poroča, da se je pariški delegat dr. Smolaka izrazil o demokratih: »Demo-

kratska Zajednica« je brezvestna zajednica, katera je zmožna, da zažge krov ove države v času, ko bi morala dati oblast iz rok.

+ Člani Jugoslovanskega odbora proti demokratom. Jugoslovanski odbor je med vojsko vodil politično borbo za naše zedinjenje v inozemstvu, kakor je Jugoslovanski klub vršil to delo doma. To je bilo v času, ko so razni Pribečevići se robotali grofu Tiszi. Danes ima oblast jugoslovanski Tisza — Pribečević, in člani Jugoslovanskega odbora se vračajo v zedinjeno domovino. Zanimiva je sodba članov tega Jugoslov. odbora o sedanji demokratsko-socialistični vladi. Potočnjak, eden od članov Jugoslov. odbora, je nastopil ostro proti sedanjemu sistemu, ki spravlja v nevarnost državo. Drugi je bil Banjanin. Tretji je Hinković, ki je v božični številki zagrebške »Tribune« napisal senzačen članek proti sedanji vladi, ki ji očita, da vede državo h katastrofi. Zaključuje članek z besedami: »Iz dna svoje užalosti in skrbi polne duše rotim ves naš narod srbskega, hrvatskega in slovenskega imena, da zagnaj pigmejem, ki se delajo tirane. Dosti je!« Značilno je, da Pribečevićeva »Riječ« na ta Hinkovičev članek popolnoma molči. Kaj pa naj tudi reče glasilo jugoslovanskega Tisze na članek dr. Hinkovića, katerega je že pred »Riječ« proslavljala za »enega največjih borcev za narodno osvobodjenje«. Borci za narodno osvobodjenje prekinjajo sedanji sistem, vzdržujejo ga le bivši lakaji grofa Tisze!

+ Liberalni obrtni shod v Trzinu. Zopet je prišel poskušati srečo g. Rebolj iz Kranja hoteč ustanoviti samostojno obrtno zvezo. Načelnik obrtne zveze, ki pa ne ugaja liberalnim močtem, ker je v naših rokah, g. Aman je pojasnil, da namerava nova zveza ne bi imela uspeha in je torej nepotrebna. G. tovarnar Gregorec je pojasnil, da se za to novo zvezo skriva liberalna stranka, ker se bližajo volitve in se pred tem pojavljajo vselej razne samostojne stranke. Izvolil se je pripravljalni odbor z veliko težavo. Naši obrtniki so itak vpisani v obrtno zvezo, ki se leop razvija.

+ Kroparski bankovec. Po vsem svetu, kjer vihrajo žalostne zastave JDS, je šel glas o kroparskem bankovcu. Sedaj pa je bilo zoper komisijo za kolkovanje sodno postopanje ustavljeno. Kljub temu »Slov. Narod« trdi: »Da te goljufije ni mogel drugi napraviti, kakor član komisije za kolkovanje bankovcev v Kropi, je jasno«. To nikakor ni jasno! Od še bolj poučene strani kot »Slov. Narod« izvemo, da se je tudi sodišče prepričalo, da je bil omenjeni bankovec prav tako lahko od tretje strani — pod taktjen. »Sl. Narod« tudi trdi, da je pri komisiji »izginilo toliko in toliko kolkov«. Prijemimo, da je to gola izmišljotina in novo natolcevanje. Očividno je »Slov. Narod« strašno žal, da je ta grda gonja doživela veliko blamažo.

+ Srb o Ljudski Stranki. V uglednem radikalnem glasilu »Samouprava« je neki K. M. priobčil o Ljudski stranki daljši članek, v katerem se peča najprvo z organizacijo stranke po Hrvatskem ter nato pravi: »Ta stranka je ustanovljena na Slovenskem in njen glavni ustanovitelj je vrli rodoljub in odlični politik pokojni Janez Krek. Obrača se v glavnem do malega človeka, kmeta, ter mu po Kristovem zgledu hoče pomagati materialno, ko plemeniti njegovo dušo. Največja zasluga te stranke in pokojnega Janeza Kreka je v tem, da se mu je posrečilo organizirati slovenske kmete v kmetijskih zadrugah ter jih je tako rešil propada in nemške invazije. Druga osnovna točka te stranke je njen teokratizem. Ona je mnenja, da brez vere ni morale, kar je sicer tudi res. Sicer pa je teokratizem imel zelo povoljne uspehe v Belgiji, kjer so klerikalci do zadnjega bili na vladi.« Tako piše Srb o programu Ljudske Stranke. Nato pa nadaljuje: »Če omenimo, da je sedaj vodja te stranke g. Korošec, odlični državnik in praktičen človek, smo s tem kratko povedali, da je to stranka sodobnega krščanskega realizma. Njen novi program, priobčen v knjižici »Hrvatske Pučke Stranke«, je popolnoma moderen in sprejemljiv z gotovimi spremembami in dopolnili. Njihove resolucije, ki so bile sprejete na zboru v Zagrebu, so vredne vse pozornosti ter so dokaz praktičnosti teh ljudi. Stranka je za čim hitrejšo rešitev agrarnega vprašanja. Naravno je, da je na načelu narodnega edinstva, saj je bil gosp. Korošec tisti, ki je prvi med vojsko začel v Avstriji boj za zedinjenje vseh Jugoslovancev. Odločitev o obliki države prepušča konstituenti ter zagovarja princip občinskih, okrožnih in deželnih samouprav. Zato je navadna brezvestnost, očitati tej stranki, kakor to delajo nekateri belgrajski listi, češ da je separatistična in proti narodnemu edinstvu.«

+ Nemiri v CSR. Potem ko so Nemci v češkoslovaški republiki nad leto dni vztrajali v aktivnem in pasivnem odporu proti mladi državi, so sedaj napravili odločilen korak. Dne 20. t. m. so se začela pogajanja med praško vlado in zastopniki

nemških socialistov. Nemci so predložili obširno spomenico, ki obsega njih zahteve. Zahtevajo gospodarsko zblizanje s sosednimi državami, uredbo prehrane, popolno pravičnost pri razdeljevanju živežnih kontingentov itd. V političnem oziru se pritožujejo nad zatiranjem nemškega šolstva, nad tem, da je vlada pripustila, da so bile stotine nemških uradnikov in delavcev vržene samo radi svoj narodnosti na cesto in slednjič zahteva takojšnje svobodne volitve. Min. predsednik Tusar je nemškim soc. demokratom odgovoril, da bo njih želje, v kolikor niso že izpolnjene, upošteval. Dne 22. t. m. je začel s pogajanjimi blok nemških meščanskih strank.

+ Za češko socialistično republiko. V »Praškem pondelcu« se bavi soc. demokratski vodja Stivin z razmerami, ki bodo nastale po volitvah v narodno zbornico. Stivin piše, da bo v bodočem parlamentu nad eno tretjino Nemcev, Madžarov, Poljakov in Rusinov in približno polovica nemških in čeških socialistov. S tem postaja vprašanje sedanjega sistema še bolj zapleteno. Pojde se za trajno razjasnjenje v zadevi političnih metod, potom katerih se bo socializem v češkoslovaški republiki gibal na poti do zmage. Volitve bodo stale v znamenju ostrega boja za pospešene agrarne reforme, za podraževanje rudnikov in za monopol na sladkor, premož in žgane izdelke. Že danes je mogoče reči, da se bodo pri prihodnjih volitvah bilo združeno delavstvo za socialistično republiko, ker polagoma ginejo razlogi, ki so izpodkopavali boj delavskega razreda in odvracali njegovo pozornost od končnega cilja.

+ Razkol v češki agrarni stranki. Češka agrarna (veleposestniška) stranka, ki jo naši samostojni kmetje tako radi navajajo kot bratsko stranko, se je razcepila. Češke agrarce vodijo — kot pri nas samostojneže — moške kot so ministerveleposestnik Prašek in vojni dobičkar Švehla. Voditelji se v vprašanju agrarne reforme niso hoteli odločno izjaviti; njih glavno glasilu »Venkov« je pa večkrat prinašal članke, kjer je dokazoval, da bi zadostovalo razdeliti ona veleposestva, ki obsegajo nad 1000 ha. Zato se je opozicija, ki obstoja iz malih kmetov in kočarjev, odrgala od stranke in ustanovila dne 21. t. m. Češkoslov. kmečko stranko. Pridružila se ji je tudi opozicijska skupina krog lista »Novy Čas«.

+ Novi poljski kabinet. Dne 21. t. m. se je predstavil poljski zbornici novi kabinet in ministrski predsednik Skulski je razvil delovni program nove vlade. Obširne naloge si je vlada postavila na šolskem polju, kjer hoče izpeljati obširno decentralizacijo ljudskega šolstva, pomnožiti število srednjih in strokovnih šol in dvigniti že obstoječih šest univerz na višjo stopnjo. Vlada hoče rešiti valutno vprašanje, ki je zelo zapleteno, ker krožijo v Poljski nemške marke, krone in rublji. Težavna so tudi vprašanja ustave, vzhodne Galicije, upravne reforme, ki jih bo morala vlada v najkrajšem času razjasniti. — Socialisti so proglasili, da stoje proti novi vladi v najostrejši opoziciji. Krščanski demokrati niso hoteli stopiti v kabinet, ki zastopa bolj reakcionarno smer. Vendar bodo podpirali vlado, ko bo izvajala važne socialne reforme.

+ Italijanski socialisti in naše Primorje. »Edinost« poroča: Socialni demokrat Modigliani je rekel v svojem govoru v italijanski zbornici, da »naša obramba Reke in nje pravice do samoodločbe ne more biti izdatna, če mi že poprej ne priznamo iste pravice Nemcem ob gorenji Adizi!« Pritrjamo. Modigliani je govoril sijajno in »Lavoratore« pravi, da italijanska zbornica že leta ni čula tako učinkovitega govora. Treba je priznati tudi, da je imel govornik v Italiji nenavaden pogum do — odkrite besede! Zato pa obžalujemo, da ni — izrekši pogumom svoj A glede Nemcev ob Adizi — izrekel tudi B glede naših pokrajin! Mari meni, da je udeležitev njegovih nazorov pač potrebna v Tirolski, v Primorju pa ne?!... Mari meni, da naši kraji — če pripadejo h kraljestvu — ne bodo važen činitelj v bodoči politiki Italije?! Ne, taka domneva pri tako pametnem politiku, kakor je Modigliani, bi bila enostavno žaljiva. Zakaj torej? Ali ima morda tudi on, če že ne strah, pa vsaj neke obzire do — nacionalističnih gromovnikov v naših krajih?! Kako neumestni bi bili taki obziri, je jasno danes, ko je ministrski predsednik Nitti izrekel, kar je Modiglianiju ostalo na jeziku: Nitti se je sicer izognil besede »samoodločba«, vendar pa vsaj obljubljal »razsežne avtonomije« tudi za slovanske manjšine.

+ Zapadno Ogrsko zasede Avstrija. »Der neue Tag« poroča, da so priprave, da prevzame Nemška Avstrija upravo v zapadni Ogrski, že končane. Dosedanje uradništvo ostane na svojih mestih, če položijo prisego. Dežela dobi obširno avtonomijo.

+ Holandska ljudska stranka. Pomen katoličanov na Holandskem se najlepše kaže v tem, da je sedaj po vojni ministrski predsednik član katol. ljudske stranke, ki ima v vladi še štiri ministre. Katoličanov,

je pa na Holandskem komaj ena tretjina. Z visoko razvito lastno kulturo, lastnim znanstvom in s strumno organizacijo so si nizozemski katoliki pridobili spoštovanje, moč in ugled.

+ Bernard Shaw o zveznikih. — »Eclair« priobčuje razgovor, ki ga je imel znani angleški književnik in publicist z njegovim dopisnikom Shaw trdi, da v resnici odnosi med Anglijo in Francijo niso tako dobri, kot se splošno misli. Francija vodi tajno gospodarsko vojno proti Angliji, kot jo je vodila vedno, kljub čvrsti zvezi. »Da vam nevarnost povem, — pravi Shaw, — jaz sumim, da Clemenceau igra tudi napram nam vlogo tigra, medtem ko je znano, da je Lloyd George vedno slaboten, ko stoji pred velikimi gospodarskimi in finančnimi problemi. — Nekaj je na tem, da se vedno odlaža rešitev sirskega vprašanja, da se delajo od vladne strani zapreke pri zidavi predora pod Kanalom, ki bi vezal Francijo in Anglijo. Toda, ko bi se vnela vojna, predno jaz mislim, bi bil vzrok v tem, da se francoski in angleški kapitalisti ne morejo sporazumeti o razdelitvi plena.« Konča je: »Če Lloyd George in Clemenceau onemogočujeta gladko rešitev Sirije, ali pa če nočeta tega, ker služita velikim interesom drugih, ki niso interesi naroda, — potem tem interesom ne smejo biti žrtvovani narodi, ampak oba naj zamenjajo bolj razboriti in dalekovidni državniki.«

+ Nova francoska zbornica. — S hrupnimi slavnostmi se je otvorilo zasedanje novega parlamenta v Franciji. In vendar ni položaj tako rožnat. Res, vlada ima večino, ki je še prevelika. Pod praporom nacionalnega bloka so se zbrale vse stranke in skupine od rojalistov in konservativcev do meščanskih radikalcev in so šle v boj proti socialistom. Jasno je, da se bo ta vladna večina prej ali slej razbila. — Na levi pa se je stvaril nov socialistični blok. Šibek je, med 610 poslancev jih obsega samo 120. In vendar kažejo volilne statistike, da so socialistične ideje zrastle za 400.000 glasov. Kompliciran volilni red je bil socialistom v pogubo. Proporc nastopi namreč šele tedaj, če nima nihče absolutne večine. Tako se je zgodilo, da so kandidacije s »samo« 20.000 glasovi propadle in da stotisoči socialističnih delavcev v Parizu ni dobilo niti enega mandata. V Parizu, največjem ognjišču socialističnih idej je Clemenceau s pomočjo volilnega manevra popolnoma porazil soc. demokracijo, četudi je dobila 40% glasov. — Socialisti se zavedajo, da je bila zmaga nacionalnega bloka Pirova zmaga, in »Populaire« kliče z zanosom: V Franciji je sedaj 1.700.000 boljševikov!

+ Korupcija v državni upravi. Kakor smo že poročali, so te dni zaprli velikega župana v Baranji — Vlada Panduroviča. Mož ima na vesti najtežje lopovščine. Pošiljal je na Madjarsko — tudi začasa boljševiške vlade — vsak dan po 25—30 vagonov pečuskega premoga, dočim je bil na domačih železnica vsled pomanjkanja premoga promet skrajno omejen, in to v času, ko so se vršila velika premikanja vojske. Potem je Pandurovič v imenu države izvršil pri kmetih najstrožjo rekvizicijo živine, ki jo je potem istotako poslal preko meje v Budimpešto boljševikom in židom. Tako si je Pandurovič nagrabil veliko premoženje in v pokupil celo vrsto posestev širom Jugoslavije. Po njegovem zgledu je delalo tudi ostalo uradništvo, tako da je pretela ljudskemu imetju največja nevarnost ravno iz državnih uradov. Razen Panduroviča so zaprli tudi načelnika finančnega urada Strahiniča. Kakor pišejo belgradski listi, vlada podobna korupcija tudi po drugih županijskih in mestnih oblasteh.

Seja občinskega sveta ljubljanskega.

Ljubljana, 30. dec. 1919.

Sejo vodi župan dr. Ivan Tavčar, ki pozdravi novega občinskega svetovalec Vencajza, ki je vstopil v občinski svet, ker je izstopil iz njega inženir Stebi.

Predsedstvena naznanila.

Overovateljema zapisnika imenuje župan dr. Tavčar obč. svetovalec Bončarja in Ložarja. Na prošnjo »Slovenskega rdečega križa« se dovoli za podporo vojnih ujetnikov v Italiji 5000 kron.

Personalno pravne zadeve.

V okrajno komisijo za pritožbe o vojnih dajatvah se izvolita Jakob Dimnik in Maks Lilleg, za namestnika pa Vencajz. V svrhu uredbe zemljiške knjige se izvolita za zaupnika Fran Jančigaj in Ciril Koch.

Zgradba Sokolskega doma na trgu Tabor.

Podžupan dr. Triller poroča: Gospod župan je pisal finančnemu odseku, da namerava zgraditi Sokol I. na trgu Tabor telovadno poslopje in si prirediti javno telovadišče. Prostor za stavbišče, 2600 m² plača s 15 K za m², za telovadišče 4000 m², pa z 8 K za m². Prostor, za katerega gre,

je pridobila občina za 4 krone m². Telovadnica se mora zgraditi tekom 4 let.

Obč. svetovalec dr. Adlešič (SLS): Priporočam vsako stremljenje, da se higijena dvigne. Podpirati se mora za to javna telovadba. Če se pa trg Tabor zazida, bi se to zgodilo v nesoglasju z nazorom drugih meščanov. Vprašanje zazidave trga Tabor se je že razpravljalo v občinskem svetu. Bivši župan Ivan Hribar se je zavzemal za prosti trg, kar je zelo potrebno, ker se bo mesto tam zelo širilo. Vsa mesta delajo nato, da pridobijo pljuča, javne trge. Pri nas se pa dela ravno nasprotno, ker se namerava tudi ta trg zazidati. Pravi se, da ne bo ves trg zazidan, ker bo ostalo javno telovadišče pod milim nebom, toda telovadišče bo zagrajeno in občinstvu ne bo pristopno. Prostor za javno telovadišče tam ni primeren, ker je promet velik in je zato veliko prahu. Ne gre za to, ker gre za Sokola, marveč gre za načelo in mi je na tem, da se ohrani trg. Nasprotujem zazidavi še z drugega stališča, ker se prostor prodaja po tako nizkih cenah. V okolici trga Tabor je danes cena m² 20 do 30 kron. Mislim, da se mora s premoženjem občine štediti. (Pritrjevanje in ploskanje.)

Obč. svetovalec Jeglič (SLS): Ugovarjal sem že leta 1913., ko se je nameraval svet prodati v zasebne namene. Storil se je že sklep za zazidavo Tabora, katerega je prejšnja avstrijska vlada razveljavila. Meščani tam potrebujejo prostora, kjer bi se lahko prosto gibali. Če hočete zastopati koristi davkoplačevalcev, ne morete dovoliti, da se Tabor zazida.

Obč. svetnik dr. Novak pravi, da sta se oba govornika ogibala dati svojim ugovorom strankarski namen. Nikakor ne bo na škodo, če se zazida trg Tabor z monumentalno stavbo. Občina ni za to, da dela dobre kupčije, kadar gre za javne koristi.

Poročevalec dr. Triller pravi, da se bo zazidala le ena desetina trga. Trg Tabor leži na periferiji mesta. Radevolje bi šel občinski svet v podobnem slučaju tudi vsaki drugi strankarski telovadni organizaciji na roko.

Pri glasovanju je večina sklenila prodajo Sokolu I.

4 milijonsko posojilo v aprovizacijske namene.

Župan dr. Tavčar: Vlada je dovolila, da se naj vzame v namene aprovizacije posojilo 4.000.000 kron. Obrnil sem se na Mestno hranilnico, katera je pripravljena, da posodi 4.000.000 kron na konto korenite proti odplačilu v 4 mesecih za 5%. Denar se zdaj zelo težko dobi, ker je po kolikovanju zopet izginil in ga tudi banke uničijo.

Dimnikarji in postreščki.

Dimnikarjem in postreščkom se dovoli petkratno povišanje tarifov iz leta 1908. Obč. svetovalec Rojina in dr. Tavčar istočasno zaključata: »Saj se postreščki tega ne bodo držali.«

Vožnje za mestno plinarno se izroče Josipu Turku za dobo enega leta.

Vprašanje doklad mestnim uslužbencem.

Župan dr. Tavčar: V zadnji seji sem sprejel od g. Kocmurja resolucijo o izenačenju plač. Ker so dobili drž. uradniki izboljšanje plač, sem dognal, da bi se moralo plačati vsak mesec 258.000 kron, kar znese na leto 3.096.000 kron, naš proračun pa ne znaša niti čez 3 milijone. Mestna blagajna in podjetja ne zmorejo gotovine, ki naj bi se s 1. januarjem izplačala. Pri tem povišanju so se pokazale tudi velike abnormalnosti. Med drugim bi dobil ravnatelj Ciuha 35.000 neki monter pa 54.500 kron, osiocal Drazil 32.000, svetnik Lavtar pa 30.000 kron itd. Danes potrebnega denarja v kasi nimam in predlagam za to, da naj se jim da s 1. januarjem 50% povišek dosedanjih doklad.

Obč. svetovalec Lilleg: Državni uslužbenci so dobili pred Božičem doklade, magistratni pa ne, dasi so računali na to. Kar tiče sredstev, ni drugače, kakor da si pomaga občina s posojili. Saj bo morala občina nositi posojilo, ki ga bodo plačevali 2 ali 3 generacije. Sedanja draginja še vedno raste. Obč. svetovalec Vencajz in Kocmur zahtevata, da se plače izenačijo precej. Kocmur pravi, naj se kino komunalizira.

Dr. Tavčar: Kocmur ima neprestano bolezen, da pripoveduje, kaj vse bi se bilo lahko med vojsko naredilo. Hvaležen bi bil, ako bi bili prišli gospodje med vojsko k meni, a zdaj se samo graja, toda le to rečem: skušal sem storiti svojo dolžnost, več pa človek ne more. Sicer smo pa v tem vsi edini: preiščimo stvar, da dobimo virov, ki nam bodo omogočili, da damo, kar daje država. Pri tem vprašanju mislim manj na volitve kakor gospod Kocmur. Vprašam, kje je tista korenina pokopana, da dobim denar. Kocmur: »Davčna reforma!« Te stvari ne morem izvesti brez finančne operacije; no, naj se jim da 100% povišek, toda do 10. januarja bodo že morali čakati, ker zdaj nimam denarja.

Raznoterosti.

V komisijo za žrebanje mestnih srečk so bili odposlani obč. svetovalci Jeglič,

Vencajz, Dimnik, Likozar in Lilleg. — Kocmur predlaga, naj se prenese slovesno z Suhega Bajerja žrtve avstrijskega nasilstva k sv. Križu in naj dotični dan delo počiva. — Dr. Tavčar: Kako nedeljo bomo to storili! — Obč. svetovalec Marinko zahteva, naj se nasuje cesta Na zavrtih, obč. svetovalec Srebot zahteva, naj se Cegnarjeva ulica razgrne. Župan na to zaključuje javno sejo.

Dnevne novice.

— Za škrabčev spomenik! Rojakil Jeseni lanskega leta je zatisnil trudne oči ponižen mož, skromen redovnik, velik učenjak, svetovnoznani kulturni delavec, velečislav — slavist — naš P. Stanislav Škrabec. Kakor je bilo tiho in skromno njegovo redovniško življenje, tako skromen in tihi je bil tudi njegov pogreb. Smrt ga je namreč pokosila ravno v trenutkih, ko je bil duh našega naroda zainteresiran na velikih političnih dogodkih, ki so objeli dušo vsega jugoslovanskega naroda in vsakega posamičnega Jugoslavana. V splošnem veselju tudi smrt našega velikega učenjaka narodu ni zasekala tako skeleče rane, kakor bi jo bil začutil v drugih razmerah vsak Jugoslovani. Veliki mož, ki je s svojim umu svetlim mečem širom sveta proslavil naš narod, ne sme ostati pozabljen. Slovenci in vsi jugoslovanski rod mu je dolžan trajno hvaležnost. Zato si je »Dijaška Zveza za ribniški okraj« postavila v svoj delavni program tudi točko, da svojemu ožjemu okraju postavi dostojen spomenik s tem, da v njegovo rojstno hišo v Hrovači pri Ribnici vzida spominsko ploščo. V to svrhu se je sestavil podpisani odbor za škrabčev spomenik, ki ima za nalog nabirati potrebne prispevke v ta namen. Rojakil Narod, ki svojih velikih mož ne časti, jih vredni ni! Počastimo spomin našega P. Stanislava Škrabca! Obrečamo se torej na našo javnost za denarne prispevke, ki se naj izvolijo pošiljati podpisane odboru za škrabčev spomenik v Ribnici. Vsak najmanjši dar dobrodošel! — V Ribnici, dne 24. decembra 1919. — Odbor za škrabčev spomenik: Anton Škubic, dekan, predsednik; France Ambrožič, fil., podpredsednik; Peter Malešič, st. jur., tajnik; Andr. Ilc, st. th., tajnika namestnik; Ivan Oražem, st. th., blagajnik; Jos. Ilc, st. fil., blagajnika namestnik; Franc Levstek, posestnik, odbornik; Ivan Tanko, posestnik, odbornik.

— Osebna vest. V našem uredništvu se je danes zglasil g. Mieczyslaw Mistat, konzularni zastopnik poljske republike v Ljubljani.

— Z ljubljanske univerze. Kakor je bilo objavljeno, se je vršila inškrpcija na filozofski, medicinski in teološki fakulteti ljubljanske univerze od 15. novembra do 1. decembra t. l. Po naših informacijah se je vpisalo na filozofski fakulteti 129, na medicinski (I. semester) 65, na tehniški (I.—IV. semester) 258 in na teološki 99, skupaj 551 slušateljev, med temi 44 izrednih, 23 ženskih. Redna predavanja doslej imenovanih profesorjev so se začela po večini v prvih dneh decembra meseca; božične počitnice trajajo do 7. januarja. Upamo, da se bodo mogla s tem dnem pričeti predavanja v večjem obsegu, t. j. da bodo dotlej rešena imenovanja predlaganih profesorjev. Doslej so pozdravile ustanovitve univerze in jo priznale sledeče visoke šole: univerze Clui, Dunaj, Gradec, Jasi, Jena, Krakov, London, Oxford, Praga, Rostock, Stockholm, Varšava in tehniške visoke šole Brno, Dunaj, Lvov, Praga.

— Podružnica Slovenske Dijaške Zveze za Gorenjsko priredi v soboto 3. januarja 1920 ob pol 8. uri zvečer in v nedeljo 4. januarja 1920 ob pol 4. uri popoldne v dvorani »Delavskega doma« na Jesenicah burko-tridejanko »Veliko repatico«. V nedeljo popoldne po predstavi prosta zabava s šaljivo pošto in srečolovom. Pri obeh predstavah in prosti zabavi sodeluje orkester. — Odbor.

— Praški visokošolci. V petek 2. januarja 1920 ob 15. uri sestanek v restavraciji Narodnega doma. Dnevni red: Naše podpore. Pripr. odb. Stan. org. v Pragi.

— Koledar Kat. tisk. društva za leto 1920 se je vsled zadnje tiskarske in književne stavke zelo zakasnil in smo ga šele včeraj mogli razposlati p. n. društvenim članom. Ako bi ga kateri gospodov članov ne prejel po preteku par dni, naj ga izvoli reklamirati na naslov uprave »Slovenca«. Nečlanom je koledar na razpolago v Jugoslov. knjigarni in Prodajalni Kat. tisk. društva za ceno 16 K.

— Litija. Dne 5. in 6. januarja 1920 priredi litijska šolska mladina v prostorih Sokolskega doma veselo igro v petih delih: Snegulčica in škratje. — Odbor.

— Francozinja za Split. Madame Auge D'Asbó, ki se tačas mudi v Splitu, namerava ondi urediti bolnico ter je na lastne stroške naročila za milijon frankov zdravil.

— Nov vojni red na južni železnici. Obratno ravnateljstvo južne železnice obavlja: S 1. januarjem se izpremeni vojni

red Simplon-Orient ekspresnega vlaka in se uvede nov brzovlak med Ljubljano in Belgradom. Po novem voznem redu odhaja Orient-ekspres iz Logatca ob 3. uri 51 min. in pride v Ljubljano ob 4.44. Iz Ljubljane odhaja ob 4.56 in pride v Zidan most ob 6.20. Odhod iz Zidanega mesta ob 6.40, prihod v Zagreb na državni kolodvor ob 8.30. Dalje odhod ob 9. uri in prihod v Sisak ob 10.4, odkoder odrine ob 10.14. — V nasprotni smeri pride Orient-ekspres v Sisak ob 19.16 in odhaja ob 19.24. Prihod v Zagreb na državni kolodvor v Ljubljano ob 24.43, odhod ob 24.53. Prihod v Logatec ob 1.43, odhod proti Trstu ob 3. uri. — Orient-ekspres ima od 1. januarja samo spalne in jedilne vozove, tako da odpadejo tudi vozovi prvega razreda. — Novi brzovlak Ljubljana—Belgrad bo vozil po naslednjem voznem redu: Odhod iz Ljubljane ob 20.21; prihod v Zidan most ob 21.30, odhod ob 21.52. Prihod v Zagreb na državni kolodvor ob 23.36, odhod ob 24.17. Prihod v Sisak ob 1.13, odhod ob 1.21. — V nasprotni smeri bo pripeljal brzovlak Belgrad—Ljubljana v Sisak ob 1.6 ter odhajal proti Zagrebu ob 1.14. Prihod v Zagreb na državni kolodvor ob 2.10, odhod ob 3. uri. Prihod v Zidan most ob 4.50, odhod ob 5.15. Prihod v Ljubljano ob 6.37. Ta dva nova brzovlaka imata samo vozove prvega in drugega razreda. S prvim januarjem odpove zagrebško ravnateljstvo državnih železnic dosedaj vozeča brzovlaka št. 5801 in 5802 med Zagrebom in Belgradom. — Osebni vlak št. 36 na progi Ljubljana—Celje ne vozi več. Namesto njega pa vozi vlak št. 38 b, ki odhaja iz Ljubljane ob 4.15, torej pol ure prej, kakor dosedanji vlak št. 36. V Celju preide ta vlak zopet v vojni red prejšnjega vlaka št. 36. Goričmenjeni novi brzovlak odide prvič iz Ljubljane v Belgrad v sredo, dne 31. decembra 1919, prvič pa pride v Ljubljano dne 1. januarja 1920.

— Naš promet. Poroča se nam: Te dni, ko je bil železniški promet ustavljen, so dobili trije židje, ki so potovali iz Rumunije, poseben vlak od Zidanega mosta na Maribor za rumunske leje. Ako so predpogoji za promet dani, potem se naj promet vrši, ako pa niso, pa naj se ne dela izjema za židovske velekapitaliste!

— Osrednji urad proti verižništvu in proti navijanju cen je pričel uradovati v poslopu policijskega ravnateljstva v Ljubljani. Naperjen bo tudi proti tihotapstvu. Ekspoziture se ustanove pri vseh okrajnih glavarstvih in važnih prometnih križiščih. Vodi ga policijski svetnik Keršovan, kateri je vodil našo policijo v Celovcu in si pridobil celo simpatije Nemcev in ki je v Prekmurju organiziral našo varnostno službo in sodeloval tam tudi pri organizacijskem narodnem delu. Novi urad pričakuje podpore in sodelovanja od strani javnosti, da onemogoči navijanje cen, verižništvo in tihotapstvo, ki grozi uničiti blagostanje našega naroda. Postopalo se bo z vso strogostjo in z največjo objektivnostjo.

— Deželna vlada za Slovenijo je podelila bivšemu gerentu mestnega oskrbništvu in vodji mestne elektrarne in vodovoda v Postojni Ivanu Fortiču elektrotehnično koncesijo za mesto in okolico Maribor.

— Višje deželno sodišče kot kasacijsko sodišče je 29. decembra 1919 ničnostni pritožbi Leopolda Kollmana iz Radovljice, ki je bil svoj čas obsojen zaradi hujškana vojaštva in boljševiške agitacije na 1 leto ječe, ugodilo v toliko, da ga je spoznalo samo krivega, prestopka po § 305. avstr. kazenskega zakona in je obsodilo Kollmana na 6 mesecev zapora.

Ljubljanske novice.

Ij Koncert Antona Trosta v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 4. januarja zvečer ob 8. uri v Unionski dvorani (ne v soboto, kakor je bilo prvotno objavljeno). Trost je v svoj program vsprejel tudi skladbe jugoslovanskih skladateljev Stančiča, Preludij in Proházke »Štiri scene iz Karnevala«: Promenada, Valček, Romanca, Finale, Nadalje bo izvajal Novakovo Sonato eroico, Brahmsovo Rapsodijo, Debunjevo skladbo Jardius sous la pluie, Chopinov Scherzo, Nocturno, dve mazurki in Balakirevo orijentalno fantazijo »Islamey«. Na Dunaju si je Trost priboril velik ugled med pianisti umetniki. Zeleti bi bilo, da naše občinstvo ne prezira slovenskih uglednih umetnikov kakor je preziralo po krivici našega Ličarja s prazno dvorano. Vstopnice se dobivajo v trafiki v Prešernovi ulici.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov priredi dne 1. januarja 1920 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, novoletnico. Spored je obširen in zanimiv, obsega več pevskih točk in igri »Sv. Janez in ropar« in »Ob gozdnem znamenju«. Vstopnice se prodajajo dne 1. januarja od 10. do 12. ure v Rokodelskem domu in zvečer pri blagajni. Pričetek je točno ob pol 6. uri zvečer.

Ij »Pri belem konjičku«. To burko bodo igrali na Ljudskem odru v nedeljo

dne 4. januarja ob pol 8. uri zvečer. Igra bo nanovo naštudirana in bo nudila obilo prijetne zabave. Opozarjamo na to predstavo že sedaj.

Ij »Dramatični večer« na Ljudskem odru je izpadel sinoči nad vse pričakovano dobro. Igralci so storili svojo dolžnost in pokazali, da so zreli, da nam podajo umetniško dobrih stvari. Pričakujemo še mnogo takih večerov. Posebno dobra je bila Braccova komedija »On, ona, on«, polna fines in duhovitosti, ki jih je silno težko zagrabiti, a so bile vendar podane zelo dobro. To pot smo videli zopet na odru našo umetnico Zofijo Borštnik-Zvonarjevo, ki je igrala vlogo Tilke z vso umetniško dovršenostjo in tako doživeto, kot zna igrati samo ona. Obsirnejšo kritiko prinesemo pozneje. Kot smo izvedeli, se ponavlja ta dramatični večer na novo leto zvečer ob pol 8. uri. Vstopnice se dobe kot ponavadi.

Ij Ljubljansko delavsko konzumno društvo je končno ustreglo večletni želji svojih šišenskih članov ter bo dne 2. januarja otvorilo v svoji hiši, Spodnja Šiška št. 1, novo prodajalno. Na novega leta dan ob 10. uri bo blagoslov hiše in prodajalne, h kateremu so vabljeni vsi člani in prijatelji našega konzuma.

Ij Društvo nižjih mestnih uslužbencev priredi dne 5. januarja 1920 v veliki dvorani Uniona običajno predpustno veselico z različnimi zabavami. Pri veselici svira vojaška godba Dravske divizije. Ker ima priredba dobrodelen namen v korist podpornega sklada članov in njih rodbin. — Odbor.

Ij Dolenjske železnice. Včeraj se je vršil pod predsedstvom dvornega svetnika Šukljeja občni zbor družbe »Dolenjske železnice«, ki je sklenil, da se sedaj družbe premesti z Dunaja v Ljubljano.

Ij Česká Obec počada pro své členy Silvestru večer v areně Narodního domu. Začátek o 1/2 21 hod.

Ij Društvu za varstvo vajencev je daroval za »Vajenski dom« 100 kron tesarski mojster Franc Pust. Živelj posnemovalci!

Ij Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse trgovce v Sloveniji, ki se pečajo za obrtom trgovine z živino (govedo, ovčami, kozami, konji in prašiči) in ki izvršujejo obrt trgovine z mlekom in jajci, na naredbi deželne vlade za Slovenijo št. 815 in 816, navedeni v »Uradnem listu« z dne 24. dec. 1919, št. 183. Glasom teh naredb je trgovina z živino, mlekom in jajci podvržena koncesiji; vsi oni, ki so dobili za to trgovino obrtni list po 1. januarju 1916, morajo nanovo zaprositi za obrtni list tekom 15 dni od 20. decembra 1919 dalje pri svoji politični oblasti, sicer mine njih obrtna pravica. — Načelnik: Ivan Jelačin ml. l. r.

Ij štetje perotnine. Poleg goveje živine, konj in prašičev se to pot na mestnem magistratu popisuje tudi perotnina. Opozarjamo prizadete kroge na to dejstvo, ker bi sicer kdo lahko pozabil iti popisat svojo perotnino in bi lahko zapadel kazni. Čebelarji morajo to pot naznaniti število svojih panjev. — Danes je zadnji dan popisovanja.

Ij Streljanje v kavarni pri Slonu. Sinoči okoli 5. ure se je zgodil v kavarni pri Slonu velik škandal. Znani tržaški veržnik Marijo Valentinič je bil v družbi bivšega stražnika Antona Bizjaka, kateremu je že več tisočakov dolžan, ne da bi mu jih vrnil ob času, ko bi bil to moral storiti. Sinoči je pa Valentinič zopet naprosil Bizjaka, da naj mu posodi več tisoč kron, česar pa Bizjak ni storil, marveč je zahteval, da naj mu Valentinič vrne, kar mu je dolžan. To je pa Valentinič tako razjarilo, da je potegnil revolver in ustrelil na Bizjaka, ki se je pa še pravočasno izognil strelu, tako da mu je kroglica pomela le kožo na glavi. Policija je Valentiniča precej aretirala in ga zaprla.

Ij Preprečen vlom. Pod vodstvom nadzornika g. Ljubiča v vojaških lokalih glavnega kolodvora aretirani neki zločinci, ki so pripravljali vlom in ki so si zvičajno pridobili vojaške papirje, so, kakor so doglone poizvedbe, kradli kokoši v deželni bolnišnici in drugod. Ripka in Plečnik sta nameravala tudi ukrasti na glavnem kolodvoru en kovčeg, poskusili so prodati tudi eno vrečo pšenice.

Ij »Če boste tako nadaljevali, boste še daleč prišli.« je rekel predsednik kazenskega senata ljublj. dež. sodišča g. svetnik Nagode mlademu Korošcu Zmagoslavju Sivcu, znanemu tatu, ki stoji pred senatom, ker je 14. oktobra 1919, ko je delal v »Balkanu«, ukradel več blaga, ga spravil v vrečo, ki jo je dal zidarju Štruklju, da jo odnese, a so ga pri tem zasačili. Votant nadsvetnik Vedernjak Štruklju: »Zakaj ste zaslužili?« — »Iz revščine.« — »Koliko ste zaslužili?« — »20 kron na dan.« — »Toliko niti jaz ne zaslužim.« — Senat je prisodil tatovoma vsakemu šest mesecev težke ječe.

Ij Kaznovana tatova. Možina Miha in Luka Stanič sta ukradla v skladišču Društva pri »Balkanu« komad barhanta; tatova je zasačil uslužbenec tvrdeke Jagodic. Kazenski senat ljublj. sodišča je prisodil Možini 6 in Staniču 1 mesec težke ječe.

Ij Nepošteni posli. Kazenski senat deželne sodišča je obsodil hlapca Franca Preka s Krtine v 1 mesec težke ječe, služkinje Julijo Frece iz Dobja pri Brežicah v 2, Marijo Zrimšek s Planine pri Brežicah v 4 in Marijo Zdovec z Dobja v 3 mesece težke ječe. Prek in Frecejeva sta ukradla skupno iz kovčkov, ki so ju pustili pri g. lekarnarju Prohaski češki častniki, več blaga. »Rajši bi Vam dal še nekaj sto kron, da bi pustili kovčge pri miru,« je rekel kot priča zaslišani gospod Prohaska. Zrimškova je pa pokradla celo apoteko najrazličnejših zdravil; celo zalogo zdravil so zaplenili pri njeni sestri Tereziji Zrimškovi na Štajerskem. Zrimškova je rekla, da ji dala nekaj zdravil Gučkova, ki je služila prej pri g. Prohasku. Zdovčeva je pa ukradla več stvari g. dr. Kuhlhaneku in zamenjala ukradeno blago, posebno tobak, za Elza fluid z Zrimškovo.

Ij Ženitvanjska. Neki ljubljanski pustolovec in kvartopirec se je šel ženiti na kmete. Nevesti fant iz Ljubljane ni bil posebno všeč, toda zaradi lepšega si je izgovorila 8 dni odloga, da se premisli. Uvedene poizvedbe so dognale, da je ženin kvartopirec. Ko je prišel ženin po odgovor, mu je nevesta odgovorila: »Ne maram za Vas, ker vse zaigrate.« Nevestin brat, ki bi bil rad videl, da bi šla nevesta od hiše, ji je pa rekel: »Kar vzemi ga, saj itak ni dober igralec, ker vse zaigra.«

Narodno gledališče.

Opera.

Dne 31. decembra, sredo popoldne ob 4. uri: »Dijak prosiak«. Izven abon.

Dne 1. januarja, četrtek: »Lepa Helena«. Izven abon.

Dne 2. januarja, petek: »Rusalka«. Abonement B.

Dne 3. januarja, sobota: »Prodana nevesta«. Abonement C.

4. januarja, nedelja: Hoffmannove pripovedke. Izven abon.

Drama.

Dne 31. decembra, sredo popoldne ob 3. uri: »Na Pologu«. Izven abon.

Dne 1. januarja, četrtek popoldne ob 3. uri: »Pepelka«. Izven abon.

Dne 1. januarja, zvečer: »Korenček«. — Ženitev. Izven abon.

2. januarja, petek: »Hlapci«. Abon. E.

Dne 3. januarja, sobota: »Korenček«. — Ženitev. Abonement D.

Dne 4. januarja, nedelja popoldne: »Protekcija«. Izven abonementa.

Dne 4. januarja, zvečer »Pepelka«, delavska predstava. Izv. abonemnta.

V premislek.

Ne žaliti verskih čuvstev, a tudi ne pohujševati! V »Večernem listu« smo čitali, da se smejo v Nemčiji, po besedilu novopredloženega zakonskega načrta, proizvajati samo filmi, ako ne ogrožajo javne varnosti ter ne žalijo verskega čuta; pristaviti bi bilo treba še »nравstvenega čuta« in še marsikaj, če oblasti hočejo, da bi se odstranil pogubni in kvarni vpliv kinogledišč.

Cedalje bolj se poudarja povsod, kolika nesreča so kino-predstave zlasti za mladino, a vedno ostanemo le pri pritožbah, mladina se pa še naprej sistematično pohujšuje in pogloblja v močvirje.

V Bernu je napravilo l. 1917 učiteljsko ondnotnih šol to-le statistiko, ki kaže, s kakšno duševno hrano se nasičuje danes mladi svet. Od 3300 otrok je obiskovalo polovica kinopredstave. Tu so opazovali 998 krat mučenje živali, 1350 krat pijance, 1120 krat z a k o n o l o m s t v o, 1224 krat streljanje ljudi, 625 krat zastrupljenje, 625 krat zadavljenje, 420 krat obglavljenje, 207 krat razmesarjenje, 336 krat, kako so bile razne osebe zadušene, 647 krat, kako so bile zabodene, 704 krat, kako vtopljene, 203 krat mučene, 23 krat, kako so zgorele, 4 krat, kako so bile žive zazidane; 1645 krat se je predstavljaj rop, 1179 krat tatvina, 1171 krat požiganje z ropom, 795 krat samomor, 1225 krat so se videli razni detektivni romani.

Ali morejo biti take in podobne stvari brez vpliva na sprejemljivo mladinsko srce?

Zanimivo bi bilo, ako bi kdo sestavil podobno statistiko tudi o naših kinoblogih in posetih mladostnih oseb!

Vsi resnomisleči krogi se pritožujejo o nizkem npravnostnem stalu celokupnih javnih zabavališč, ne izvemši predstav po naših gledališčih. Najslabši izrastek vseh takih zabavi službečih naprav so brez dvoma kinopredstave, ki kvarijo okus občinstva, mladino pa sistematično pokvarjajo, saj se dobe filmi, ki nudijo cele bordske prizore in slikajo življenje prostitutk, prizore, ki uničijo zadnjo mrvo čuta dostojnosti in sramežljivosti.

Čudimo se, da danes kar ne najdemo nič več odpora zoper to javno demoralizacijo ne pri oblastih, ne pri osebah, ki so v prvi vrsti poklicane, varovati mladino pred strupom in ti oskrbeti moralno odgojo.

Mi smo storili svojo časnikarsko dolžnost že večkrat; če je bilo kaj uspeha — pa dvomimo. Naj jo store še drugi!

Vrnitev učiteljstva v zasedeno ozemlje.

Klic, naj se vrnemo na svoj dom, naj odidemo v zasedeno ozemlje, ki nas nujno rabi, je našel globokega odmeva med nami. Naša srca, naše misli so tako neprestano doma, saj nas tlači domotožje, toda predno se dvignemo in odidemo v nesrečno deželo, želimo sledečih pojasnil:

Kdo naj se vrne — begunec, izseljenec, izgnanec — kdo? Kdor se ni vrnil po prevratu v zasedeno ozemlje, ker mu je bilo do zdaj nemogoče, ta se najlažje vrne? Odložil je bil vojaško suknjo in čakal tu trenutka vrnitve.

Kako naj se vrne pa izgnanec — oni, katerega je laški imperijalizem pognal preko premirne črte? Kako naj se vrne učiteljstvo, ki je bilo prisiljeno oditi, ker ni hotel Italijan odpreti raznih mestnih šol?

Naj-li gredo vsi ti naravnosti v žrelo Italijanstva. Hočejo li pomnožiti število nerojčenčev, ki umirajo po Italiji v internaciji?

Pomanjkanje slovenskega učiteljstva je res veliko, toda brezpogojno pa vendar ne gremo nazaj.

Merodajne faktorje prosimo, da jasno in razločno povedo, kar vedo o zaščiti vračajočih se, določno naj izrazijo obliko varstva. Na prazne besede in na italijanske fraze pa se ne damo ujeti. Poznamo predebro verolomnost tega naroda, in bridke izkušnje z laško kamoro iz polpreteklosti nam branijo, da bi postavljali na kocko svojo bodočnost, svoj obstanek, izročali svoje družine žalosti in obupu, svojo deco pa potujčevanju.

Naš »Klub«, naš zastopnik, naj dobi točnih informacij in realnih zagotovil, drugače pa ne gremo nikamor. Če pa pojdemo in ne bomo mogli vztrajati, potem prosimo za bodočnost obzirnosti in prizanesljivosti, ko bomo vnovič trkali na Tvoja vrata, majka naša Jugoslavija.

Najnovejša poročila.

BARANJA NAŠA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, dne 30. decembra. Dopisnik »Epohe« poroča iz Pariza, da se zanikavajo vesti, da se bo vprašanje Baranje in pečuških rudnikov rešilo v našo škodo. Kakor izgleda, bomo dobili Bajo in se nam bodo pečuški rudniki prepustili v svrhu eksploatacije za dobo 5 let, dokler se ne vzpostavijo naši rudniki.

DEMOKRATSKO-SOCIALISTIČNA VLADA RAZPUŠČA URADNIŠKE ORGANIZACIJE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 30. decembra. Današnje »Narodne novine« prinašajo naredbo bana, s katero se razpušča »Savez javnih nameštenika«. V utemeljevanju te odredbe se povdarja, da je vodstvo zveze prekoračilo delokrog društva.

IZPREMEMBE V BOSENSKI DEŽELNI VLADI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Sarajevo, 30. decembra. Kakor poroča »Jugoslavenski list«, bi imel zasesti mesto poverjenika za notranje stvari pri bosenski vladi dr. Nikola Stojanović, ki se pa še ni odločil za vstop, ker hoče prej izdelati program za svoje delo v vladi. Ako sprejme dr. Stojanović poverjenišтво, odide predsednik bosenske deželne vlade Šola na dopust do meseca marca.

MIROVNA KONFERENCA.

LDU Haag, 30. decembra. (DKU)

»Hollandsch Nieuws Bureau« javlja iz Pariza: Začetkom januarja se bodo sestali ministri aliranih in asociiranih držav, da zopet pričnejo z delom mirovne konference. Prva seja bo prejkone 6. ali 7. januarja. Na dnevnem redu je posvetovanje o usodi Turčije, o bodočnosti Carigrada, o otvoritvi Dardanel, dalje o mirovnih pogojih za Madžarsko in o jadranskem vprašanju. Poskusili bodo spraviti v sklad italijanske in jugoslovanske zahteve ter doseči sporazum zlasti v reškem vprašanju. Najbrž se bodo tudi posvetovali o položaju na Ruskem in v Srednji Evropi. Glede ratifikacije versailleske mirovne pogodbe še ni določen noben datum. Pričakuje se, da se bo ratifikacija izvršila sredi januarja.

WILSON.

LDU Pariz, 30. dec. (DKU) »Chicago Tribune« javlja iz Washingtona, da je predsednik Wilson popolnoma okreval. Prišel bo zopet s političnim delovanjem in bo osebno rešil vprašanje mirovne pogodbe.

LDU Pariz, 30. dec. (DKU) »Journal« poroča, da je Wilson naznanil, da je pripravljen sklicati svet zveze narodov, ki bi se sestel takoj po izmeni ratifikacijskih listin, da določi vladavino saarskega ozemlja.

Razne novice.

Napoleon in ženske. Napoleon I. je imel vse mogoče genialne lastnosti, samo galantnosti proti nežnemu spolu ni poznal. Rad je povedal iz oči v oči ženam različne neprijetnosti. Le redkokdaj je svojo grobost odel v obliko poklonov. Navadno je bil način pogovora, s katerim je počastil ženske v svojem obližju, naslednji: »Moj Bog, kako rdeče rame imate!«, ali »To je strašna frizura! Kdo Vam je lase tako razmršil?« ali: »Vi pa nikdar ne menjate svoje toalete. Vsaj jaz Vas še nisem videl v drugi obleki!« Eni izmed najlepših žden v cesarstvu, grofici Chevreuse, čigar rdeči lasje so bili splošno znani, je hotel na plesu v Tuillerijh napraviti poklon pa je rekel: »Kako neobičajno rdeči so Vaši lasje!« »Lahko da,« je naglo odgovorila grofica, »a Vi ste prvi možki, ki mi je to povedal!« Na nekem drugem plesu je odgovoril Napoleon prefektovo ženo, znano koketko: »Kaj pa Vi, gospa, ali imate še tako radi moške?« »O, še, sire, če so prijazni in galantni,« je odločno odgovorila gospa. — Na to se je cesar molče obrnil, ali prefekt je bil čez nekaj dni odslovljen iz službe.

r Angleški starinar kupuje na Dunaju. Na Dunaj je prispel angleški starinar mr. Arthibald Phillips, predstojnik znane starinarske tvrdke v Liverpoolu, da bi nakupil važne starinarske predmete. Starinaria je poslal nek angleški sindikat, da bi za 450 milijonov kron pokupil v velikih evropskih mestih zasebne zbirke. Phillips je vrhutega tudi ravnatelj velike ekspedicijske družbe ter ponuja živila iz Kitajske in Japonske. Ni dvoma, da bo ta Anglež dobro opravil: kupoval bo stare zgodovinske predmete pa jih bo plačeval z živčjem, ki ga bo Dunaj rajši vzel ko denar.

r Slavni slikar Gainsborough je nekoč slikal igralca Garricka. Delo se mu ni posrečilo — glave kar ni mogel, pa ni mogel pogoditi. »Za vraga,« je jezno zagodrnjal slikar, »Vi umejete posneti vsako obličje, sami pa nimate nikakršnega.

r Poprava in obnovitev reimške katedrale. Slavno reimško katedralo, kjer so kronali francoske kralje, je porušila, kakor znano, svetovna vojna. Francozi so sklenili zgodovinsko cerkev popraviti in obnoviti. Z delom so že pričeli. Predvsem bodo poskrbeli, da napravijo in popravijo streho, da ne bo zidovje še vsled vremenskih nezdod trpelo. Popravljajo tudi ladjo, v kateri se nahajajo znane velikanske orgle za službo božjo. Stroški popravil so preračunjeni na 84.000 frankov. Ostala poprava in obnova pa bo stala še veliko več.

r Najnovejša modna norost. Zadnja svetovna ženska moda je prinesla do polovice gole hrbte. Da bi stvar ne bila predolgčasna, so si ženske izmislile nekaj čisto novega: goli del hrbta si dajo — tetovirati ali vsaj slikati! Pakji v majo, cvetlice in razni drugi dekorativni vzorci nadomeščajo sedaj čipke, svilo in nakit. Angleški mojstri v tetoviranju imajo polne roke dela, da zadoste vsem zahtevam pravih in nepravih dam.

r Dovtipni Clemenceau. Angleški listi so prinesli Clemenceaujev dovtip s pariške konference preden je Lansing odpotoval iz Pariza v Ameriko. Na nekem shodu zaveznikov — piše »Manchester Guardian« — se je govorilo o tem, kdaj se ima popoldne nadaljevati konferenca. Tittoni je bil proti zgodnji uri, češ, da ima siesto; Lansing pa se ni strinjal z pozno popoldansko uro, češ, da se rad nekoliko izprehaja po gaju, a pred večerjo malce zadremlje. Nato je Clemenceau razsodil: »Shod se ima vršiti ob treh. Tittoni naj se naspri poprej, Lansing pa pozneje. Balfour in jaz se bova pa pri konferenci naspala.«

r 16 milijonov kron za krakovsko vseučilišče je zapustil nedavno umrli župan v Črnovicah Kochanowski.

Gospodarske novice.

g Zagrebška borza. LDU Zagreb, dne 30. decembra. Tečaji na današnji zagrebški borzi so bili nastopni: Ameriški dolarji denar 9100, blago 9300 (9300); avstrijske krome d. 56, bl. 58 (57); levi, žigosani blago 180; carski rublji d. 144, bl. 147 (145—146); dinarji d. 397, bl. 400 (395); franc. franki d. 900, bl. 910; napoleonondor, en komad d. 340, bl. 345 (345); marke d. 242, bl. 247 (245—246); leji d. 294, bl. 298 (296); ital. lire bl. 735. — Poslovanje današnje borze je bilo vrlo živahno. Zlasti veliko je bilo povpraševanje po reških papirjih. Delnice Riječke pučke banke so se večeraj prodajale po 360—370, a danes po 380—410. Delnice Banke za Primorje so se prodajale večeraj po 700, danes po 750—825. To je povzročil zlasti najnovejši Clemenceaujev govor in optimistično presojanje reškega vprašanja. Valute so se držale stalno, edino lire so padle, dočim so se prodajale marke dražje.

g Kompenzacija za sladkor. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je na podlagi vesti, da je naša vlada sklenila kompenzacijsko pogodbo s Češko-slovaško za sladkor in pšenico v razmerju 1:4½, yložila ugovor proti neopravičeno visoki

kem razmerju kompenzacije. Na to je prešla zbornica obvestilo, da kompenzacijska pogodba za sladkor in pšenico v razmerju 1:4 $\frac{1}{2}$ od vlade ni bila ratificirana. Potreba sladkorja iz inozemstva znaša okrog 6500 vagonov, dočim se more računati s 1500 vagoni produkcije domačih tvornic v letošnji kampanji.

g Českoslovaški bankovci. Ker so novi državni bankovci dotiskani, se bodo v kratkem izmenjali s starimi bankovci. Po obliki in kakovosti so novi bankovci zelo dobri in ne zaostajajo za solidno izdelavo ameriških dolarjev. — Stari bankovci se bodo izmenjavali z novimi začetkom februarja. Pri izmenjavi obdrži država 10% vsote. Ker je tudi v naši državi precej češkoslovaškega denarja, opozarjamo vse prizadete, da se obračajo v tej zadevi na zastopstvo Č. S. R., Ljubljana, Glavni kolodvor. Dobro bi bilo, če bi naši denarni zavodi podvzeli v tej smeri skupno akcijo.

g Gospodarski pokret naših izseljencev. Naši ameriški izseljenci, ki so si pridobili tekom let večje imetje, se nahajajo radi visoke valute v ugodnem položaju. Temu dejstvu je priložno, da so v zadnjem času ustanovili več denarnih zavodov, v katerih je v pretežni meri zastopan jugoslovanski kapital. V San Franciscu (Kalif.) so ustanovili Slovansko-ameriško banko s temeljno glavnico 500.000 dolarjev (51.500.000 K). Naloge, ki jih bo vršila ta banka na obrežju Tihega Oceana, so zelo dalekosežne. Dalje posluje že več časa Jugoslovanska banka v državi Chile, ki ima 3.000.000 peset glavnice. Sedež banke je v Punta Arenas, podružnice pa ima v Antofagasta, Poverenir in Natalesu. Snuje se tudi zavarovalno društvo »Jugoslavija« s sedežem v Valparaisu.

g Redna pomorska zveza se je s 1. decembrom t. l. aktivirala med Baltimore, Neapljem in Trstom. Tozadevno obvestilo je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

g Letna trgovska razstava bo v času od 4. do 21. aprila 1920 v Belgiji z namenom, da zainteresira na eni strani prijateljske države za predmete, ki jih Belgija lahko izvažata, na drugi strani pa da se da producentom prijateljskih držav prilagoditost, vpostavitvi trgovske zveze z belgijskimi odjemalci. Kraj razstave še ni določen.

g Poljska valuta. Poljska vlada je odločila, da se vse terjatve od državnih blagajin v območju bivše Prusko-Poljske, ki se glase v nemških markah, izplačajo v poljskih markah, in sicer al pari.

g Prehrana srednje Evrope. Iz Londona javljajo 24. dec.: Na vprašanje lorda Braisa je odgovoril lord Cherson, da je potrebno za oskrbo srednje Evrope do nove žetve še 40 milijonov dolarjev kredita za surovine in 100 milijonov dolarjev za premož in živež. Vprašanje o kreditu ni odvisno samo od angleške vlade. Anglija je že tako obremenjena in mora sama dvigniti svoje gospodarsko stanje. Ne more še nadalje sama delati. Sodelovanje Zedinjenih držav je nujno potrebno. To je edini način, da se to vprašanje reši.

Kmetijstvo na ljudski in strokovni šoli.

Kdor pozna razmere na naši kmetiji — in le te so za nas merodajne — mora priznati, da je treba kmetijskim sinovom teoretičnega in praktičnega strokovnega pouka. Tako sodijo naši kmetijski učitelji in tako sodi tudi naš kmet. V tem oziru zavzemamo pač svoje stališče, ki je povsem utemeljeno. Ako se Nemci, ki so najbližji sosedi Dancev, in Švicarji, ki so jim v marsičem podobni, niso poprijeli danske vzgojevalne metode, ima to svoje tehtne vzroke. Še manj se je bodo poprijeli n. pr. Albanci ali pa Kitajci. So pač druge narodne in narodno-gospodarske individualitete!

Tudi pri nas je položaj bistveno drugačen kakor je na Danskem. Na to sem že zadnjič tehtno opozarjal. Pomislimo na splošni duševni nivo Dancev in na naš položaj. Primerjajmo ondotne gospodarske razmere in ondotni napredek. Povsod velika enotnost, naj si bo glede posestnih ali pa splošno gospodarskih razmer, povsod višek napredka in povsod enostavna kmetija. Kaj pa pri nas? Povsod kaj drugega! Mala je naša dežela, ali silno različna. Vsak del dežele ima svoje posebnosti glede lege in podnebja in naravno tudi glede kultur (kmetijskega pridelovanja) in glede gospodarskega položaja. Ali naj da Vipavec svojega sina v praktično vežbanje na Gorenjsko ali na Dolenjsko, ali morda v Belokrajinjo? Ali pa naj pošlje vipavski Ložičan svojega sina v Vrhopolje ali Šturje, kjer se vobče ne more nič več naučiti kakor doma, ker so razmere tu in tam — v enem in drugem pogledu izboljšanja potrebne?

Pri nas manjka pripravnih pogojev, manjka učnih kmetij in učnih mojstrov, tako splošno kakor

jih imajo na Danskem, in zato so pri nas potrebne praktično-teoretične strokovne šole!

Zastoj je misliti na to, da bo dal naš kmet svojega sina v starosti 14 let, ko dovrši osnovno šolo, za 3 ali 4 leta od doma kakemu drugemu gospodarju, da se tam uči kmetijske obrti po tem načinu, kakor se uči obrtni vajenec svojega rokodelstva. To prvič ni potreba in drugič bi to prav nič ne odgovarjalo načelu, ki se je zadnjič naglašalo z besedami: ceno, hitro in največ uspeha! Kmetijstvo je sicer tudi obrt — tega tudi nihče ni zanikaval — toda iz tega še ne sledi, da bi se je morali kmetijski sinovi po tistem kopitu učiti kakor se je uče rokodelski vajenci. Pomisliti moramo tudi to, da je kmetijska obrt splošno razširjena in da se je sin lahko uči pri očetu, dočim ko se je obrtni vajenci, ki se rekrutirajo iz kmetijskega stanu — in teh bo največ — ne morejo učiti doma, ampak si morajo poiskati učnega mojstra drugod. To je razlika, ki je ne smemo v tem slučaju prezreti!

Kmetijski sin naj se pa uči doma in naj se izpopolnjuje v tej obrti za eno leto v strokovni šoli, da se tam opozori na pomankljivosti sedanjega kmetovanja in seznanji s potrebnimi načeli in pripomočki izboljšane kmetijstva, in sicer ne samo na podlagi gole teorije, ampak s pomočjo dobrih zgledov na šolski kmetiji, ki ima biti odprta knjiga za nazorni pouk po geslu: Verba movent, exempla trahunt. Tako knjigo rabi tudi kmetijski učitelj za se, da ne izubi tal pod nogami.

Enoletno šolanje na kmetijski šoli je v naših razmerah le hitreje in ceneje kakor pa 3 do 4 letno vežbanje pri kakem drugem gospodarju, ki je vrh tega iluzorične vrednosti v našem položaju. Ker pa obisk strokovne šole ni mogoč za vsakega kmetijskega sina, naj se da kmetijski mladini splošno prilika, da se pripravljata na svoj poklic v kmetijsko-nadaljevalnih tečajih, ki naj se vrše po zimi, po par dni v tednu. Tam naj se opozore na naloge kmetovalčeve in naj se jim vcepi tudi osnovne pojme ali nekaj ABC kmetijstva. Na ta način bi se sin v starosti 14. do 18. leta ne odtegnil domačemu delu in domači vzgoji in bi bila taka skupna vzgoja očeta in ljudskega učitelja gotovo več vredna v tej dobi kakor pa vzgoja pri kakem tujem gospodarju. Ljudska šola bo lahko mnogo dobrega storila za stanovsko vzgojo kmetijske mladine, zlasti če se bo začelo na merodajnih mestih polagati več važnosti na kmetijski pouk učiteljev in učiteljskih kandidatov, ki so poklicani delati med kmetijskim ljudstvom.

Slednjič si je pa v naših razmerah v resnici težko predstavljati teoretične šole s 100 učenci, starimi po 18 do 20 let! Kdo jim bo kos? Kdo jih bo pri današnjem materijalu celih 5 do 6 mesecev ob samih teoriji skupaj držal? Tako številno! Za tako šolo bi trebalo izredno usposobljenih in bogato izkušenih učiteljev z vso privlačno silo, sicer bi šlo pri tej ukaželnosti, ki jo razodeva danes naša mladina v tej starosti vse narazen. Ni treba, da nas izkušnje o tem uče. Kdor pozna malo bližje naše razmere, si to lahko sam predstavlja.

In od kod se naj jemljejo navsezadnje dobri kmetijski učitelji, če bodo živeli ob sami teoriji? Tudi to vprašanje nam kaže živo potrebo, da imajo kmetijske šole praktično gospodarstvo ob svoji strani. Strokovni učitelj mora nabirati lastne izkušnje, da zamore merodajno nastopati. To je le v tem slučaju mogoče, če napreduje razum v teoriji tudi v praktičnem kmetijstvu. Šolska miza ne zadostuje za kmetijskega učitelja! Rohrmann.

Prosveta.

pr »Rusalka« od Antona Dvořaka je zopet, hvala Bogu, prišla na oder kot novo uprizorjena opera, ali kakor jo avtor pravilneje imenuje lirična bajka, kar vsebini tudi bolj odgovarja. Najbolj obsežni del te glasbe nosi značaj počasnih stavkov simfonskih skladb, pa tudi pogosto značaj korala, kakor ga najdemo osobito v nemški muziki, za katero je tekom časa postal že značilen. Ostalo je živahnejšega značaja in ima to prednost, da je postavljeno na ravno pravo mesto, da pride na vrsto v zelo ugodnem trenutku. Motivno delo igra v kompoziciji te bajke veliko vlogo, včasih se motiv rabi skoraj tako velikokrat kakor pri Smetani; vendar v njej najdemo tudi cele teme, zaokrožene speve in nekatere zборе, za katere bi se sicer v celoti ne mogel preveč navduševati, izvzemši petje posameznih gozdnih vil v tretjem dejanju (»Jaz zlate laske imam«) z njih skupnim petjem in vred, ko namreč zopet pride na vrsto napev prve vile. V drugih zborih so umetniško značilni le drobci, v njih opisovanje bi se na tem mestu torej ne mogel spuščati. V igro tega dela je vpleten balet, za operna dela jako primeren in bolj uspešen način poiskati si priljubljenost za daljšo muziciranje, kakor je prizadevanje, v besedilo dramatičnejše spraviti momente, ki dajejo muziki prednost, kakor se to najde v mnogih opernih delih. Tako besedilo ostane po večini dejanju le pridejano, in vsled tega delo obre-

menjuje, med tem ko je vsaj en moment še, ki ga ne manjka v nobeni dramatičiji in ki je v tem delu dobro izrabilen, to so namreč trenutki kratko na to, ko se v duši operne osebe zgodi kaj zanj važnega in je sam zase še vedno zaposlen s svojim doživljem. — Dvořakova glasba k tej bajki je polna izvirnih domislekov in ne brez precej številnih muzikalnih reminiscenc iz one dobe, v kateri je skladatelj sam živel. V postopanju glasov se kaj pogosto poslužuje terčnih ali sekstnih paralel, ki so pa le pri izbornem predavanju dovolj dobrega učinka, in sicer vsled tega, ker niso dovolj krite, ker rabijo paralele vseh presledkov zato, da se dobro glasijo, tem bolj, čim več jih je. Tako nekrute terce se pri močni dinamiki pogosto slišijo naravnost banalno, zlasti še, če jih trobijo rogovi. Harmonsko se v veliki množini poslužuje zveze prve in pete stopnje, tako na primer med drugim tudi v prvem delu baleta. Ob prihodu kralja v »Daliborja« tudi Smetana rabi isto zvezo, le mislim, da bolje in to zaradi spremljave v basu. Ali od lepega začetka do lepega »Grandioso e appassionato« na koncu je vendarle cela vrsta domislekov, ki morajo zbuditi naše zanimanje. Vendar pa vidim v tem delu večjo umetnost in spretnost in iznajdbi, kakor nam jo kaže raba spremljevalke, ena onih malenkosti, ki včasih dela občutje tako žametno. V tem je delo cela umetnija. Celoten vtis glasbe je kljub temu, da je je po iznajdbi dokaj povprečne, dober, morda ravno zaradi že imenovanega kontrasta, zlasti onega začetkom drugega dejanja. S tem je na zunaj nekako tako, kakor z »Rožnim kavalirjem« od Richarda Straussa, v katerem glasba sama na sebi ni vseskozi izvirna, a je delo vendar dobro, ravno vsled primerno zveze značaja. — Naslovno vlogo je dobro predstavljala in izvrstno pela gđ. Zikova, ki je v svoje petje položila toliko duše in občutje, da je z njim ono, kar od glasbe želimo pričakujemo, bilo takorekoč zadovoljivo. Prav veselje je, kako z gđ. Thierry poletu od dne do dne bolje, napredovanje, ki ju bo, če bo ostalo trajno, privedlo do morda celo nad vse posrečenih predstavljanj. Gđ. Thierry sicer pri prvi predstavi ni bila taka, da bi o njej mogli to izreči, ali njeno napredovanje od vpriporitve do vpriporitve je pokazalo to možnost, dasi je nieno petje bilo zunanje in je v njej niem videti že preveč tega, kar človek dobi od šole. Poročam torej rajši o drugi predstavi in da sem poleg gđ. Zikove prednost g. Stepičevskemu, ki je bil njen vse časti vreden tovariš. G. Stepičevski tako, akoč zato že garantira, da bo iz svoje vloge kaj posrečenega napravil. Škoda, da je bila knežina tako nepregibna, bodisi osebnost, bodisi glavnost. Bolj kakor kakemu drugemu vzroku, je to najbrž pripisati nejasnemu pojmovanju vloge. Za njo je bila nesvoja, da je nastopila z gđ. Zikovo skupaj, ki jo je z dobrino svojega petja še zapostavila. Povodni mož je bil pač tak, da pri najboljši volji nisem mogel biti z njim zadovoljen. Kakor je bil v Postilionu njegov glas na mestu, tako gotovo tukaj ni bil. Njegovo petje je bilo vseskozi sama zunanost, svojo vlogo je pel, kakor bi pisikal s trobento. Če bi bližina, v kateri je stal z občinstvom, bila nekoliko manjša, bi še bilo. Par metrov za odrom bi ga bili namreč še poslušali brez spoditke. Da se različne vloge pojejo različno, to pa že mora vsak pevec uvaževati, tudi če je Slovenec. Ako izmed gledalcev kdo misli, da se je naš slovenski rojak skazal upravi v tej vlogi in se zato poteguje za to, da bi bil dobil »krancelj«, potem je treba povedati, da je krivica, ki se mu je prizadela s tem, da ga ni dobil, bore mala. Sicer pa mora biti pravi umetnik pripravljen, trpeti tudi krivico, in če je g. Rumpel tak, potem ga to doživetje ne bo pobilo. Marij Kogoj.

pr Kiparska razstava v obrtni šoli. Omenili smo že, da priredi akademični kipar profesor Alojzij Repič v kiparskem oddelku državne obrtne šole v Ljubljani božično razstavo svojih umotvorov. Med razstavljenimi predmeti prvačita portretna kipa pesnika Simona Jenka in pisatelja Ivana Cankarja. Oba sta narejena po slikah, toda s tistim umevanjem, da je na vsaki potezi spoznati mehka naravna oblika v taki dovršenosti, kakor bi bilo delo izvršeno po naravi. Iz oči, iz upadlega obraza je poznati, da Jenku življenjska usoda ni bila mila, masivno delo pa neoporečno označuje njegovo odločnost, njega, pesnika našega »Napreja«. — Doprsni kip nepozabnega Cankarja je izvršen docela drugače, je pa tisti Cankar, ki mu je duh označen v njegovih spisih. Iz mojstrsko zazreanih potez v oči in v trepalnicah veje neka tajnstvena otožnost, ki je omiljevala njegov obraz. — Oba kipa sta vreden spomin manom teh velmož. — Portretna skupina »Mirko in Zofija« je delana po naravi. Ljubka otroka se naslanjata drug na drugega, kar napravljata posebno ugoden vtis. Naravne, skrbno zaščitane poteze dajo obrazoma tisto mladostno svežost, ki se je ne moremo nagledati. Tudi oči in polne življenja, pravo zrcalo brezskrbne otroške duše. — Reljef (tri otroške glave) je po

naravi izvršena skupina, na kateri občudujemo karakteristiko otroških obrazov. — Reljefi štirih evangelistov so malčevi modeli, ki jih bo umetnik pozneje izklesal iz lasenskega marmorja. Namenjeni so za približno v rajhenburški župni cerkvi. Simboliko za posamezne evangeliste je označil še posebe v markantnem izrazu obrazov in v telesnih potezah. Kaj lepo izpopolnjujejo te kompozicije slednjič tudi preprostonaravno nagubana oblačila. V tem pogledu se je umetnik strogo držal meje, preko katere ne sme nihče, da se ne odtuji naravi, ki naj bo podlaga moderni umetnosti.

pr Marija Kogoj troje solospjevov, ki jih je dobil v Jugoslovanski knjigarni, spadajo po času, v katerem so nastali, v predvojno dobo in utegnejo biti predmet zanimanja tudi v tem oziru. O umetniški vrednosti tega izdaja bomo še poročali. Eden izmed teh treh solospjevov je bil svoj čas izšel v »Dom in Svetu« in je pridobil zase vse, ki so se zanj zanimali. Upamo, da tudi ostali dve pesmi storita isto.

pr »Pozorišne komorne igre« v Sarajevu. Dne 8. t. m. so vpriporili igralci in upravitelj »Sarajevskega narodnega pozorišča« Emil Nadvornik, tragedkinja, Slovenka Maria Vera in g. Milan Skrbinšek, prve »Pozorišne komorne igre«, ki so izpadle zelo dobro in so žele obilo zaslužnega priznanja občinstva in kritike. Vpriporili so iz Vojnovičeve »Imperatrix« peto dejanje, peto dejanje Shakespearejevega »Otelea«, tretje dejanje Ibsenove drame »Hedda Gabler« in peto dejanje Hebbelove »Judite«. Sarajevski listi so bili polni hvale o tem večeru in so prinesli obširna poročila in intervjuje z umetniki.

Cerkveni vestnik.

c Sestanek duhovščine ljubljanskega mesta bode v petek 2. januarja ob pol 8. uri zvečer v posvetovalnici Katoliškega tiskovnega društva.

Orlovski vestnik.

Seja vaditeljskega zbora Orlov zveze se vrši na Novega leta dan ob 10. uri dopoldne v Ljudskem domu v telovadnici. Seja je važna. Vaditelji pridite gotovo.

»Mladost« XIII. L (1920). Gospodarski odsek Orlovske zveze je določil ceno novemu letniku in sicer 20 K za člana »Orle«, za vse druge K 25. Kljub vsemu prizadevanju naročnine ni bilo mogoče znižati, sedanja pa bo delno zadostovala samo takrat, če se bo poskrbelo za večje število novih naročnikov. Pomisliti je treba samo na ničvredno valuto naše krone in na silno podraženje tiskarniških stroškov. Toliko v upoštevanje in na znanje. Vsi na delo za nabiranje novih naročnikov! — Upravištvo »Mladosti« v Ljubljani.

Aprovizacija.

a Prodaja krompirja. Mestna aprovizacija ima v zalogi še nekaj vagonov krompirja, ki ga bo oddajala v cerkvi sv. Jožefa po sledečem redu in sicer: za stranke iz I. okraja dne 31. dec. 1919; II. okraja dne 2. jan. 1920; III. okraja dne 3. jan.; IV. okraja dne 5. jan.; V. okraja dne 7. jan.; VI. okraja dne 8. jan.; VII. okraja dne 9. jan.; VIII. okraja dne 10. jan.; IX. okraja dne 12. jan.; X. okraja dne 13. jan. vsakokrat od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Kilogram krompirja stane K 1.50.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.

Izšel je

»Jugoslovanski poslovni koledar«

v obliki trdovezane knjige 18×24 cm. Koledar obsega za vsak letni dan poseben zapisovalni prostor, 30 raznovrstnih zapisovalnih tiskovin, kolkovne lestvice, poštni cenik itd. na prvovrstnem papirju.

Koledar ustreza dobroznanim nemškim Geschäftsvormerkblätter in nudi dragocen pripomoček za redno poslovanje uradov, pisarn, industrij, obrti, trgovin itd.

Glavna zaloga v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Dobi se tudi v drugih knjigarnah. Cena za vezan izvod z drag. doklado vred znaša 12 kron.

Dalje priporočamo žepni koledar 1920 v mali jako priročni obliki, ki stane z drag. doklado vred 7 K 20 v.

Dobrodelna efektna loterija

društva »Dobrodelnost« v Ljubljani

o koristi sirot, slepcev, invalidov in hiralcev. 1317 dobitek v skupni vrednosti 80.000 K.

Glavni dobitek v vrednosti

20.000 kron.

Srečka 2 kroni.

Srečka 2 kroni.

Srečke se naročajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10.

Žrebanje bo 3. febr. 1920 ob 6. uri zvečer.

Priporočajo se cenjenim čitateljem sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

Brionice
Zajc Fran, Dunajska cesta 12.

Dobava in pokladanje parketov
Bokal Anton, Ambrožev trg 9.
Puh Josip, Gradaška ulica 22.

Damske krojačice
Minka Karo, Sv. Petra cesta 58.

Elektrotehnika
»Svetla«, Mestni trg 25.
Verbaj A., Linhartova ulica 4.
Zavod za tehn. in elektrotehn., Dunajska cesta 22.
Zavod za tehn. in elektrotehn., Lastne tovarne, Glince 16.

Gostilne
Ložar, Jernej, Sv. Petra nasip 19.

Gramofoni in godbeni avtomati
Rasberger A., Sodna ulica 5.

Javna skladišča
»Balkan«, L. Ljublj. javno skladišče, Dunajska cesta 33. (Tel. 366.)

Kavarne
»Zvezda«, Ivančič Josip, Kongresni trg.

Kleparji
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Florijanska ulica 13.

Knjižarne
Jugoslovanska knjižarna, Pred škofijo.

Knjižgovetnice
Knjižgovetnica K. T. D., Kopitarjeva ulica 6.
Pašk Fr., Cankarjevo nabrežje 25.

Konfekcijske trgovine
Olup Josip, Pod Trančo.
Schwab & Bizjak, Dvorni trg 3.

Krojači
Gestrin Ferdin., Poljanski nasip 8.

Lekarne
»Pri Mariji Pomagaj«, Resljeva cesta št. 1.

Manufakturne trgovine
Pečenko Filip, Dunajska cesta 6.
Petkosić Jos., Stari trg 4.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Mizarji
Bizjak Peter, Spod. Šiška 136.

Modni saloni
Götzl Marija, Židovska ul. 8. in 7.

Modne trgovine
Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.

Optiki
Jurman Karol, Šelenburgova ulica.

Parfumerije in kozmetika
»Uranus«, Mestni trg 11.

Podobarji
Pengov Ivan, Kolodvorska ulica št. 20.

Popravila gramofonov in godbenih avtomatov
Rasberger A., Sodna ulica 5.

Potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje
Petelinc Josip, Sv. Petra nasip 7.

Restoracije
»Perles«, Prešernova ulica.

Sobno slikarstvo
Žuran Martin, Mestni trg 12.

Stavbena podjetja
Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

Spedijska podjetja
»Balkan«, Dunajska cesta 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Šelenburgova ulica št. 4. (Tel. 117.)

Trgovine z urami in zlatino
Černe Lud., Wolfova ulica 3.

Trgovine s klobuki
Čadež Gvido, Mestni trg 14.
Soklič J., Pod Trančo 2.

Trgovine s šivaln. stroji
Petelinc Josip, Sv. Petra nasip 7.

Trgovine s papirjem
Prodajalna K. T. D., Kopitarjeva ulica 2.
»Uranus«, Mestni trg 11.

Trgovine z dežniki in solničniki
Mikuš L., Mestni trg 15.

Trgovine z železnino in poljskimi stroji
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta št. 10. (Mar. Ter. cesta.)

Zaloge pohištva
Fajdiga Filip, Sv. Petra cesta 17.

Zajotrkovalnice
Grošel T., Poljanska cesta 7.

Zobotehniki
Zobni atelje Ferd. Palovec, Ljubljana, Dalmatinova ul. 5, poleg Kmetijske posojilnice.

Proda se popolna pisarna s steklenimi skrajnima stenami v velikosti 3x3-50 m. A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21.

Zobni atelije P. VRANKAR
konces. zobotehnik
Gledališka ul. 7. naspr. gledališča.

Izdelujem najfiniša dela v zlatu, porcelanu in kavčuku. Zlate krone in mostičke ter umetno zobovje brez plošč. 6302 (3)

Občinski tajnik
sposoben slovenskega in nemškega uradovanja, se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Ako bi bil ob enem tudi organizist in mežnar ima prosto stanovanje. Dopise na Občinski urad Vetrinj pri Celovcu, Koroška S. H. S.

»Bistra« kovinska in lesna industrija, družba z o. z. v Domžalah, išče za takojšnji vstop več

ključavničarjev,
ki so izveščani v montiranju ključavnic. — Sprejme tudi nekaj ključavničarskih vajencev.

Išče se izurjen, vesten, neoženjen **kočijaž** s dobrimi sprječavili. Ravno tako dober **vrtnar** za graščino. Poizvedbe v upravnistvu tega lista pod št. 6373.

Razpis.

V področju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani je polniti

28 mest cestarjev

in sicer v gradbenem okraju Ljubljanskem 1, v Kranjskem 4, v Novomeškem 1, v Celjskem 1, v Mariborskem 4, v Velikovškem 14, in v Borovljah 3, z mesečno mezdo 60 K, pravico do 8 štiriletnic po 6 K, in nagrado za službeno stanovanje v letnem znesku 100 K za one, ki niso nastanjeni v erarični cestarski hiši.

Dokler velja naredba o draginskih dokladah, se izplačujejo te po določilih navedbe z dne 28. junija 1919 čtev. 575.

Pravilno kolekovane prošnje za ta mesta je vložiti pri gradbenem ravnateljstvu za Slovenijo v Ljubljani (Turjaški trg. št. 1) ali pa pri vodstvu dotičnega stavbnega okraja do dne

31. januarja 1920.

Prošnji je treba priložiti:

- 1.) rojstni (krstni) in domovinski list;
- 2.) spise o dovršeni vojaški službi;
- 3.) uradno zdravniško spričevalo o telesni sposobnosti za cestarsko službo;
- 4.) izpričevalo o naravnosti;
- 5.) dokazilo, da je prosilec več slovenščine v besedi in pisavi.

Mesto se podeli definitivno po enoletnem zadovoljivem službovanju, onim pa, ki so v cestarskih poslih že izveščani, takoj ob imenovanju.

Prosilci, izurjeni v kakšni stavbeni obrti, nadalje oni, ki so bili že pri vzdrževanju cest zaposleni kot stalni delavci, in vojni invalidi, ki so sicer sposobni za tako službo, imajo prednost pri podelitvi izpraznjenih mest.

V ostalem si pa pridržuje gradbeno ravnateljstvo glede podelitve služb pridržuje prosto roko.

V Ljubljani, dne 24. decembra 1919.

Gradbeno ravnateljstvo.

Naša iskreno ljubljena, draga teta, oziroma svakinja, gospa

Franja Gestrin

se je danes previdna s svetimi zakramenti za umirajočo prešla k ljubemu Bogu.

Pogreb nepozabne se vrši 31. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Kongresni trg št. 5.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Franja in Ivanka Gestrin, Ludovika udova Borstnik, nečakinje, — Ivana Gestrin, sodega svetelka udova, svakinja.

Vrtnar oženjen, brez otrok, popolnoma izveščan v vseh vrtnarskih delih, si želi čim prej mesta pri kakem vrtnarstvu, vzame tudi v najem vrtnarsko podjetje. Ponudbe na upravo tega lista pod šifro »vrtinar«.

Izgubila se je dne 28. XII. ob 8. uri med potjo od Glavnega kolodvora do kavarne Evropa srebrna doza za smodke, z modrim, emažiranim robom, na levi strani označena z zlatim družinskim grbom. Prosi se, da jo najditelj blagovoli vrniti proti visoki nagradi v kavarni EVROPA.

Zahvala.

6376

Za vse dokaze tolažilnega sočutja povodom nenadne smrti naše ljubljene soproge, mamice in sestre, gospe

Jerice Bohinc

soproge lepega trgovca, posevnika itd.

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom najprisknejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo preč. duhovščini, vsem pevcem za njihov trud, dr. Globočniku in dr. Högljerju za požrtvovalnost, sosedom za njih pomoč ob času bolezni, ter vsem drugim, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami in našli našo srčno hval.

Bog plačaj vsem — vsem!

Blago ranjko priporočamo v prijazen spomin.

Medvode, 30. dec. 1919.

Zalujoča rodbina Bohinčeva.

Kontoristinja veščica sloveč. in nemške stenografije in strojepljaja se sprejme. Sprakso imajo prednost. Poleg brane dobra plača. Tvrška A. Sušnik, Ljubljana Zaloška cesta

Izgubila se je želez, legitimacija, šolska karta in nekaj denarja. Najditelj naj jo odda na upravnistvo »Slovenca«.

Izgubila se je ročna, že precej obrabljena, torbica na glavnem kolodvoru v Ljubljani, ali pa v gorenjskem vlaku dne 23. XII. zvečer. V njej so bili 4 tisočaki, nekaj drobiža, vojni listi za dva naslovljena na Dunaj, ena karta iz italijanskega ujetništva in nekaj drugih stvari. Zvedelo se je, da jo je našel ne vojak. Naiditelj se prosi, naj jo odda v upravnistvo, ali pa naj jo pošlje na naslov, ki se nahaja na karti iz Ital. ujetništva, proti dobri nagradi.

Trgovski sin, izurjen v trgovini mešane stroke in s petletno prakso v lesni trgovini, želi primerne službe pri kakem večjem podjetju. Ponudbe pod »Trgovino« na Anončno ekspedicojo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Želodčna tinktura

lekarja P. CIGOLI-ja v Ljubljani, Dunajska cesta, krepla želodec, pospešuje prebavo ter odprta telesa. Naročila proti povzetju.

Kupujem vsako množino kož od divjih zajcev ter plačujem po najvišji dnevni ceni.

6311 (30) IVAN BERNIK klobučar v Višnji gori.

Kupim vsako množino hrastovih blokov od 25 cm debeline naprej, kakor tudi hrastove deske 25 do 30 mm debele oziroma nažagane frize za parketne deske. Ponudbe s ceno franko vagon Ljubljana ali odpošiljalna pošta na Ivan Šiška, tovarna parketov in parna žaga Ljubljana, Metelkova ulica 4.

Vzgojiteljica, zmožna tujih jezikov (angleščina prednost) ter glasovirja se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe na pošto: predal 79, Ljubljana.

Različne prazne sode, vinsko sesalke, žensko kolo, pasjo uho, različne vozove, velik zajčji h ev, prazne ročke od ameriškega gramofona, prodaja Jančigaj, Zgornja Šiška št. 111, Celovška cesta.

Zivnorejska zadruga v Sodražici naznanja, da je njen večletni odbornik in jako marljiv blagajnik, gospod

Ivan Lušin

dne 29. decembra 1919 izdihnil svojo plemenito dušo.

Pogreb se vrši dne 31. decembra 1919 ob 8. uri zjutraj.

Blag mu spomin!

Semena pristna in zanesljiva kupuje Josip Urbančič, trgovina s semenom, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Narocajte „Slovenca“!

Razpis.

V področju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani je polniti tri mesta rečnih mojstrov in sicer:

- 1) pri Savi s sedežem na Dolskem,
- 2) pri Dravi s sedežem v Borovljah in
- 3) pri Muri s sedežem v Gorenji Radgoni, s prejemki določenimi po zakonih z dne 25. januarja 1914, drž. zak. št. 15 in 16, z dne 25. septembra 1908, drž. zak. št. 204, in z dne 26. decembra 1899, drž. zak. št. 255, in po ministerski naredbi z dne 24. septembra 1908, drž. zak. št. 234, po katerih znaša temeljna plača 900 K, pri podčastnikih, ki so služili pri vojakih več kot tri leta, 980 K, oziroma 1060 K, nadalje z aktivitetno doklado, ki znaša 30% osnovne plače, z letnim pavšalom za službeno obleko 160 K, in z obhodnim pavšalom v znesku 100 K za en mirijameter in leto. Dokler velja naredba o draginskih prispevkih, se izplačuje draginska doklada po določilih navedbe z dne 28. junija 1919 št. 125 Uradnega lista, ter 85% povišek obhodnega pavšala.

Svojeročno pisane in pravilno kolkovane prošnje za te službe naj se vložijo pri »Gradbenem ravnateljstvu v Ljubljani« (Turjaški trg št. 1) do dne

16. januarja 1920.

Prošnji morajo biti priloženi nastopni dokumenti:

- 1) rojstni (krstni) in domovinski list;
- 2) vojaški certifikat ali drug dokument o vojaški službi prosilčevi;
- 3) uradno zdravniško spričevalo o telesni sposobnosti za to službo;
- 4) spričevalo o naravnosti;
- 5) dokazilo, da je prosilec več slovenščine v besedi in pisavi, da zna risati, kolikor je to za gradbenega empirika potrebno in da je izveščan čolnovodja.

Mesto se podeli najprej za leto dni provizorno, potem pa ob zadovoljivem službovanju in po izvršeni preizkušnji, ki jo je napraviti najkasneje tekom treh let, definitivno. Podčastniki-certifikatisti, ki so si pridobili certifikat v smislu zakona z dne 19. aprila 1872, drž. zak. št. 60, dalje prosilci, ki predložijo dokaz, da so izvršili prakso gradbenega empirika in so izučeni v židarski obrti, potem vojni invalidi, ako so sicer sposobni za tako službo in ako ustrezajo vsem pogojem za zaproseno službo, imajo prednost pri podelitvi izpraznjenih mest.

V ostalem si pa pridržuje gradbeno ravnateljstvo glede podelitve služb proste roke.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1919.

Gradbeno ravnateljstvo.

Kolar za vozove in kočije se išče. Hrana in stenovanja v hiši. Plača po dogovoru. Zglasiti se je: Cesta na Kodeljevo številka 8.

Stenotipistinja

slovenskega in nemškega jezika povsem zmožno, po možnosti italijanščine, izvrstno stenografino in tipkarijo sprejme pod izbornimi pogoji kot tajnico tvrdka

Knjigovodja

z večletno prakso samostojnega in izvežbanega bilančnika, sprejme pod izbornimi pogoji tvrdka

„SVETLA“

Ljubljana, Mestni trg 25.

St. 22.552.

6354.

Razglas.

Ker se ni oglasila nobena upravičena prosilka, razpisuje mestni magistrat ponovno sledeče ročne ustanove:

- 1.) Janeza Krstnika Bernardin'jeva ustanova K 230.—
- 2.) Janeza Jakoba Schillinga ustanova K 250.—
- 3.) Jurija Tollmainerja ustanova K 250.—
- 4.) Janeza Jošta Weberja ustanova K 230.—

Do teh ustanov imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile ter so uboge in poštenega slovesa.

Radi vednih zmot opozarjamo, da ljubljanska domovinska pravica še ne vsebuje meščanstva. Meščanstvo je čast, za katero se posebej prosi in plača takso. Le hčere meščanov morejo dobiti eno od teh ustanov, ne pa tudi hčere zgolj v Ljubljani pristojnih očetov.

Prošnji je torej priložiti dokaz očetovega meščanstva in svoj poročni list.

- 5.) Miklavž Janez Kraschkovizova ustanova K 128.—
- Do te so upravičene revne meščanske (glej opazko pri ustanovah 1.)—(4.), kmečke, rokodelske ali pa dninarske hčere, če so rojene v šentpetrski fari in so se letos omožile.

Prošnji je torej priložiti eventualni dokaz očetovega meščanstva ali pa navesti natanko, kakšen poklic ima prosilkin oče (je li kmetovalec, rokodelce ali dninar), dalje je priložiti rojstni in krstni list prosilkin in njen poročni list.

- 6.) Helene Valentinove ustanova K 168.—
- Ta znesek je razdeliti med popolnoma osirotele in zapuščene otroke, ki prebivajo v frančiškanski fari in niso še 15 let stari.

Prošnje naj napravijo varubi takih otrok. Povedati je, kje otrok stanuje in priložiti je njegov rojstni list ter po možnosti mrtvaške liste starišev.

Prošnje za ustanove 1.)—(6.) je vlagati pri vložnem zapisniku mestnega magistrata do vštete 15. januarja 1920.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 22. decembra 1919.

Oblastveno koncesijonirano

elektrotehnično instalacijsko podjetje.

Maribor

I. Fortič

Karčevina 119

Sprejema in izvršuje vse v elektrotehnično stroko spadajoča dela.

Kompl. električne naprave in posamezne hišne instalacije v mestu in na deželi.

Tehnični material vseh vrst.

Telefonske naprave in hišna zvonila.

Načrti in proračuni.

Cenjenim damam

naznanjam, da sem zopet otvoril svoj dobro znani prvovrstni

damski modni salon

za angleške kostume in francoske toalete.

TEODOR KUNC

Beethovenova ulica šte. 9, pritličje desno.

K. Pučnik

krojaška tvrdka

v Ljubljani Sodna ul. 3

opozarja cenjeno občinstvo, da se začenja zimska mrtva sezona v krojaški stroki in mi je možno v tem času eventuelno že za pomlad dana naročila tem točneje izvršiti. Tudi obleke za obračati in vsakoršna popravila prosim sedaj donášati v delo. Razpolagam z finimi močmi in imam fino blago v zalogi.

Skaboform se zopet dobi!

proti srbečici, garjam, lišajem, kožn. izpuščajem zabijavajte v Vasi najbližji lekarni priznane in zdravniško priporočene

Dr. FLESCHEVO izvirno SKABOFORM-MAZILO.

Ne maže, ne barva, brez daha. Dobi se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga za Ljubljano in okolico:

Rihard Sušnik »pri zlatem jelenu IV., Marijin trg.

Prodajalke

dobe službo v I. ljubljanskem delavskem konsumnem društvu. Prednost imajo starejše osebe z večletno prakso. Pisane ponudbe s priporočili, naj se pošljejo na naslov Konsumno društvo, Ljubljana, Kongresni trg 2.

Smrekovi in borovi hloidi

400 m³ se prodajo v Vetrinju, pol ure od postaje, zloženi na kupe v gozdu. — Ponudbe do 15. januarja 1920 na upravo Lichtenstein v Rožeku, Koroško.

Kupim

hišo, vilo ali srednje posestvo

v mestu ali bližnji okolici. Kupnina se plača, ako na željo v drugi valuti. Ponudbe pod »Ugodna prilika« na upravo.

Staro železo

kupuje po najugodnejših cenah

Jeklarna na Ravnah

(Guštanj-Ravne, Koroško).

Vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

Piodonosen poklic

nudi zastopstvo naših gospodarskih, zelo važnih

ročnih sejalnih strojev.

Odločnim gospodom, ki imajo vtiha s poljedelci v raznih okraih, nudi se izredno dober zaslutek. Stroj je preizkušen in se je slajno izkazal, potrebuje le malo popravila, prihrani veliko dragega časa in se da porabiti za vse vrste semen, ved tega zagotovljenih mnogo odjemalcev. Strojkovno znanje ni neobhodno potrebno. Vpelje se stroj potom tvrde. Potreba prometni kapital najmen: 8000 K. Možni zaslužek 2000 K mesečno. Nujne ponudbe pod R. C. Bauer, Graeco, Schöngasse 29.

la bosanske slive

v zabojih po 15 kilogr.

Kavo

Čaj

Cokolado

Kakao

Kavni pridatek

Konjak

Rum

Likerje

Sampanjevec

Namizna vina

Mandelne

Rozine

Paradižnike

Dišave

razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej poštne prosto

Josip Fabiani

Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Seno

dobro konjsko, ter

slamo

kupi takoj tvrdka JOSIP ZIDAR, Ljubljana, Dunaška cesta šte. 31.

Kupl bi takoj več sto kg

kažranove smole

tekoče ali trde, ter verige za prevažanje lesa. Obvestilo se prosi poslati na Franc Post, Ljubljana Strelška ulica št. 33.

Razpis službe kemika.

Ravnateljstvo drž. kmet. kem. poskuševališča in preskuševališča v Mariboru razpisuje mesto znanstvenega pomožnega delavca.

Kolekovane prošnje, opremljene z dokazilom o dovršenih študijah kemične tehnične strokovne šole, tehnične visoke šole, naj se vpošljejo podpisanim ravnateljstvu najkasneje do dne 15. januarja 1920.

Prošnji je priložiti domovnico, navstveno in zdravniško izpričevalo.

Prosilci naj navedejo v prošnji morebitno dosedanje prakso. Tudi oni lahko zaprosijo za službo, ki bodo dovršili študije tekom leta 1920.

Po šestmesečnem povojnem službovanju bo nameščenec imenovan za asistenta v K. činovnem razr. državnih uradnikov. Do takrat bo prejemal adjutum letnih 2100.— K in pripadajoče draginjske doklade.

Ravnateljstvo drž. kmet. kem. poskuševališča

in preskuševališča v Mariboru

dne 25. decembra 1919.

Inž. Mohorčič

ravnatelj.

ŠTEDITE S PODPLATI!

Usnjeni nabitki z žeblički, za moške in ženske čevlje, garnitura po K 2.—, za otroške po K 1.50, se zopet dobivajo v ljubljanski zalogi tovarne „PEKO“ - čevljev,

Peter Kozina & Co., Ljubljana, Breg 20.

Slatina

v Zgornjih Žerjavcih pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah, imenovana „Svetotrojaška slatina“ s posestvom okoli 7 oralov njiv, travnikov in gozda, z novo zidano hišo, gospodarskim poslopjem in slatinsko napravo je na prodaj.

Lastnik je tudi pripravljen sprejeti dva ali tri družabnike v podjetje.

Pojasnila daje: Fran Štupica, notar pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah.

6299 (3)

Karbidne svetilke

o najrazličnejših izdeljavah in velikostih se dobe po zmernih cenah pri tvrdki

SVETLA, Ljubljana, Mestni trg št. 25.

6377

Prodaja vina

lastnega pridelka 1919 iz vinogradov štajerske hranilnice v Haložah in Slovenskih goricah. — Vinske poskušnje so dne 10. in 11. januarja 1920 pri upravitelstvu posestev štajerske hranilnice v Podlehniku pri Ptuj. Ponudbe za vino je pisмено v zaprtem pismu z označbo „Vinska ponudba“ predložiti imenovanemu upravitelstvu v Podlehniku do 17. in 18. januarja 1920.

Prodajalec si pridržuje pravico, da se pri eventualnih spekulativnih ponudbah ne ozira na najvišje ponudbe, ker bode o konečni oddaji vina odločevalo poverjenstvo za agrarno reformo v Ljubljani.

Upraviteljstvo posestev štajerske hranilnice v Podlehniku pri Ptuj.

Združene opekarne

preje F. P. Vidic & Komp. Vič, Ivan Knez, Brdo

nudijo:

zarezane strešnike (utorni crep) in zidno opeko

Uprašanja na Vidic & Komp., Ljubljana.